

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

422

Na temelju članka 30. stavka 3. Zakona o Vladi Republike Hrvatske (»Narodne novine«, br. 101/98, 15/2000, 117/2001, 199/2003, 30/2004 i 77/2009), Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 3. veljače 2011. godine donijela

ZAKLJUČAK

1. Donosi se Nacionalna strategija zaštite od nasilja u obitelji, za razdoblje od 2011. do 2016. godine, u tekstu koji je sastavni dio ovoga Zaključka.

2. Ovaj Zaključak i Nacionalna strategija zaštite od nasilja u obitelji, za razdoblje od 2011. do 2016. godine, objavit će se u »Narodnim novinama«.

Klasa: 552-01/04/02/06

Urbroj: 5030104-11-1

Zagreb, 3. veljače 2011.

Predsjednica
Jadranka Kosor, dipl. iur., v. r.

NACIONALNA STRATEGIJA ZAŠTITE OD NASILJA U OBITELJI, ZA RAZDOBLJE OD 2011. DO 2016. GODINE

1. UVOD

Ustavna i međunarodna osnova

Međunarodni ugovori o zaštiti ljudskih prava obvezuju države potpisnice na uvođenje nediskriminirajućeg zakonodavstva i osiguravanje jednakih prava za žene i muškarce, jer pravo na jednakost predstavlja ljudsko pravo i osnovu socijalne pravde. Stoga je obveza svake države potpisnice ženama i muškarcima osigurati život bez diskriminacije.

Na tragu navedenog, najvišim pravnim aktom Republike Hrvatske, Ustavom Republike Hrvatske posebna se pažnja poklanja zaštiti ljudskih prava, suzbijanju diskriminacije i sprječavanju zlostavljanja. Temeljem odredaba članka 1. Ustava, Republika Hrvatska je socijalna država, a prema članku 14. sve su osobe jednake pred zakonom. Članak 3. Ustava kao jednu od temeljnih vrednota ustavnog poretka Republike Hrvatske propisuje ravnopravnost spolova. Odredbe Ustava Republike Hrvatske i domaćeg zakonodavstva propisujući zabranu bilo kakvog oblika nasilja uvažavaju odredbe međunarodnih ugovora, deklaracija, preporuka i konvencija.

Ratifikacijom Konvencije o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena (CEDAW) Republika Hrvatska je osudila diskriminaciju žena te pokazala odlučnost da ženama osigura jednako sudjelovanje u svim područjima života, društvenom, gospodarskom,

kulturnom i političkom. Konvencija o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena pod diskriminacijom žena podrazumijeva: »... svaku razliku, isključenje ili ograničenje učinjeno na osnovi spola kojemu je posljedica ili svrha da ženama ugrozi ili onemogući priznanje, uživanje ili korištenje ljudskih prava i osnovnih sloboda na političkom, gospodarskom, društvenom, kulturnom, građanskom ili drugom području, bez obzira na njihovo bračno stanje, na osnovi jednakosti muškaraca i žena.«

Opća preporuka br. 19. iz 1992. godine Odbora Ujedinjenih naroda za uklanjanje diskriminacije žena, u okviru definicije diskriminacije, ističe nasilje nad ženama kao »*spolno utemeljeno nasilje, koje je usmjereno protiv žena zato što su ženskog spola te neproporcionalno pogađa žene, a uključuje djela ili pokušaje primjene fizičkog, psihičkog ili seksualnog nasilja*«.

Deklaracija Ujedinjenih naroda o uklanjanju nasilja nad ženama iz 1993. godine nasilje nad ženama definira kao: »... *bilo kakav akt nasilja koje se temelji na rodu i spolu, a koji kao posljedicu ima, ili je vjerojatno da će imati, fizičku, seksualnu ili psihološku štetu ili patnju u žena, uključujući prijetnje takvim radnjama, prisilu ili samovoljno lišavanje slobode, bilo u javnom ili privatnom životu.*«

Preporuka Rec (2002)5 Odbora ministara Europe definira nasilje u obitelji kao »*nasilje koje se događa u obitelji ili kućanstvu, uključujući fizičku i mentalnu agresiju, emocionalno i psihološko zlostavljanje, silovanje i seksualno zlostavljanje, incest, silovanje među supružnicima, stalnim ili povremenim partnerima i ukućanima, zločine počinjene radi časti, ženska genitalna i seksualna mutilacija i ostali tradicionalni običaji štetni za žene, kao što su prisilni brakovi*«.

Pekinška platforma iz 1995. godine definira nasilje u obitelji kao »*bilo koji čin rodno temeljenog nasilja koje rezultira, ili bi moglo rezultirati u fizičkoj, seksualnoj ili psihološkoj šteti i patnji žena, uključujući prijetnje takvim činom, prinudom ili samovoljnim lišavanjem slobode, u javnom i privatnom životu*«.

Rezolucija o ljudskim pravima 2005/41, prihvaćena na 57. zasjedanju Vijeća za ljudska prava 19. travnja 2005. godine, potvrđuje i prihvaća pojam »nasilja protiv žena« objedinjujući sve dosad nabrojene opise te dodajući nove »...*bilo koji čin rodno utemeljenog nasilja koji rezultira ili je izgledno da će rezultirati, fizičkom, seksualnom ili psihološkom povredom ili patnjom žena, uključujući i prijetnje takvim činovima, prisilu ili neosnovano lišavanje slobode bez obzira da li do nasilja dolazi u javnoj ili privatnoj sferi života, te obuhvaća, ali se ne ograničava na, obiteljsko nasilje, zločine počinjene u ime časti, zločine počinjene iz strasti, trgovinu ženama i djevojkama, tradicionalne prakse štetne za žene i djevojke, uključujući genitalno sakaćenje žena, rano i prisilno sklapanje brakova, čedomorstvo ženske djece, nasilje i smrti povezane s mirazom, napade kiselinama i nasilje povezano s komercijalnim seksualnim iskorištavanjem, kao i ekonomsko iskorištavanje.*«

Razmatrajući drugo i treće periodično izvješće Republike Hrvatske o provedbi Konvencije o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena za razdoblje od 1995. do 2003. godine, Odbor Ujedinjenih naroda za ukidanje svih oblika diskriminacije žena je, na 673. i 674. sjednici 18. siječnja 2005. godine, usvojio Zaključne komentare za Republiku Hrvatsku na svim područjima djelovanja. Posebice izdvajamo komentare 31. i 32. budući da se odnose na obiteljsko nasilje i nasilje nad ženama.

Odbor u komentaru 31. navodi: »*Priznavajući napore Države stranke da počne rješavati pitanje nasilja nad ženama Odbor je zabrinut zbog velike učestalosti*

nasilja u obitelji, ograničenog broja skloništa namijenjenih ženama žrtvama nasilja, te pomanjkanja jasnih postupaka ili protokola za primjenu zakona i osoblja zdravstvene njege koje je odgovorno za slučajeve nasilja u obitelji. Odbor je također zabrinut zbog skupoće zastupanja pred sudovima što može biti preprekom da žene žrtve nasilja traže zaštitu putem pravnog poretka.», a u komentaru 32. »Odbor potiče državu stranku da pruži visoki prioritet provedbi Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji te da s njim u potpunosti upozna javne djelatnike i društvo općenito, te da žurno dovrši i provede Nacionalnu strategiju za zaštitu od nasilja u obitelji, koja je u pripremi. Odbor poziva Državu stranku da osigura da se nasilje u obitelji progoni i kazni te da ženama olakša pristup pravnoj pomoći. Odbor potiče državu stranku da osigura dovoljno skloništa dostupnih ženama žrtvama nasilja. On također poziva državu stranku da osigura da javni djelatnici, posebno osoblje odgovorno za provođenje zakona, sudstvo, zdravstveni i socijalni radnici budu u potpunosti upoznati s mjerodavnim zakonskim odredbama i da razviju osjećaj za sve oblike nasilja nad ženama te da na njih odgovore na odgovarajući način.«

Uvažavajući potrebu posebne zaštite žena i djece s invaliditetom žrtava nasilja Konvencija o pravima osoba s invaliditetom, iz 2006. godine, (»Narodne novine«, Međunarodni ugovori br. 6/07 i 5/08) člankom 16. ističe obvezu država potpisnica na »poduzimanje svih prikladnih zakonskih, upravnih, socijalnih, obrazovnih i drugih mjera zaštite osoba s invaliditetom, kako unutar tako i izvan njihovog doma, od svih oblika izrabljivanja, nasilja i zlostavljanja, uključujući i aspekte vezane uz spol.« U tom smislu Konvencija ističe i da će države potpisnice »uvesti djelotvorno zakonodavstvo i politiku, uključujući zakonodavstvo i politike usmjerene na žene i djecu, kako bi osigurale da se slučajevi izrabljivanja, nasilja i zlostavljanja osoba s invaliditetom identificiraju, istraže i, gdje je to primjereno, kazneno gone.«

Sudionici Druge ministarske konferencije o jačanju uloge žena u društvu, održane 11. i 12. studenoga 2009. godine u Marrakeshu, potvrdili su svoju predanost promicanju zakonske i stvarne ravnopravnosti žena i muškaraca te poštivanju građanskih, političkih, ekonomskih, socijalnih i kulturnih prava žena i muškaraca na način kako su definirani u međunarodnim instrumentima usmjerenim na ljudska prava, među ostalim uključujući Konvenciju UN-a o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena (CEDAW), Pekinškoj platformi za djelovanje te Milenijskoj deklaraciji i Milenijskim razvojnim ciljevima.

Među zaključcima s održane konferencije posebno se ističe i potreba jednakog sudjelovanja žena i muškaraca u svim područjima života kao ključnog elementa demokracije, poštivanja ljudskih prava i održivog razvoja. Kao posebnu predanost sudionici konferencije istaknuli su, među ostalim, građanska i politička prava, odnosno primjenu obveza prema međunarodnim konvencijama koje promiču potpuno uživanje ljudskih prava žena te iskorjenjivanje svih vrsta nasilja nad ženama i djevojčicama.

Zakonodavni okvir u Republici Hrvatskoj

Propisi Republike Hrvatske, temeljeni na nizu navedenih i drugih međunarodnih dokumenata iz područja zaštite ljudskih prava, osiguravaju ženama i muškarcima jednakost te život bez diskriminacije, a žrtvama kaznenih i prekršajnih djela nasilja pravnu zaštitu.

Obiteljski zakon (»Narodne novine«, br. 116/03, 17/04, 136/04 i 107/07), među ostalim, u okviru poglavlja Prava i dužnosti u odnosima roditelja i djece, propisuje Mjere za zaštitu prava i dobrobiti djeteta. Navedenim mjerama posebno se ističe postupanje u slučaju zanemarivanja, nehajnog postupanja ili zlostavljanja djeteta.

Ujedno, člankom 114. stavkom 2. navode se oblici zlorabe ili grubog kršenja roditeljske odgovornosti, dužnosti i prava prema djetetu, a koji uključuju provođenje tjelesnog ili duševnog nasilja nad djetetom, uključujući izloženost nasilju među odraslim članovima obitelji, spolno iskorištavanje djeteta, izrabljivanje djeteta sileći ga na pretjerani rad ili na rad koji nije primjeren njegovoj dobi, dopuštanje uživanja alkoholnih pića, droge ili drugih opojnih sredstava djetetu, navođenje djeteta na društveno neprihvatljivo ponašanje, napuštanje djeteta, izostanak skrbi dulje od tri mjeseca o djetetu s kojim ne živi, izostanak uvjeta za zajednički život s djetetom s kojim ne živi u roku godine dana, a da za to nema osobito opravdan razlog, izostanak skrbi za osnovne životne potrebe djeteta s kojim živi ili ne pridržavanje mjera koje je radi zaštite prava i dobrobiti djeteta prethodno donijelo nadležno tijelo te na drugi način gruba zloraba djetetova prava.

Kazneni zakon (»Narodne novine«, br. 110/97, 27/98, 50/00, 129/00, 51/01, 111/03, 190/03, 105/04, 84/05, 71/06, 110/07 i 152/08) pojedinim glavama propisuje kaznena djela kojima se štite članovi obitelji i to kaznena djela na štetu braka, obitelji i mladeži, kaznena djela protiv spolne slobode i spolnog ćudoređa te kaznena djela protiv časti i ugleda. Značajan iskorak u području kažnjavanja za počinjenje nasilja u obitelji napravljen je 2000. godine uvođenjem u Kazneni zakon kaznenog djela »Nasilničko ponašanje u obitelji« (članak 215a. koji glasi: Član obitelji koji nasiljem, zlostavljanjem ili osobito drskim ponašanjem dovede drugog člana obitelji u ponižavajući položaj kaznit će se kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine). Daljnje promjene uvedene su 2006. godine izmjenama Kaznenog zakona koje se odnose na kaznena djela počinjena na štetu obitelji. Izmijenjen je članak 89. st. 30. na način da su iz teksta izvornog članka brisane riječi »a žive u zajedničkom kućanstvu« te je na ovaj način djelo (obiteljskog) nasilja prošireno i na srodnika koji nije član kućanstva žrtve nasilja. Nadalje, za kazneno djelo tjelesne ozljede (iz članka 98.) počinjeno na štetu djeteta ili maloljetne osobe postupak pokreće državno odvjetništvo te nije potrebno podnositi privatnu tužbu.

Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji (»Narodne novine«, br. 116/03) usvojen je u srpnju 2003. godine. Zbog velikog broja prekršajnih i kaznenih djela nasilja u obitelji, potrebe unaprjeđenja rada svih tijela koja su dužna postupati po Zakonu o zaštiti od nasilja u obitelji i Protokolu o postupanju u slučaju nasilja u obitelji radi pružanja učinkovitije zaštite članova obitelji te prigovora javnosti uslijed nemogućnosti provođenja nekih odredbi Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji koje nisu bile dobro normirane, a posebice radi usklađivanja Zakona sa međunarodnim smjernicama i naputcima Europske unije, Vlada Republike Hrvatske potaknula je izradu izmjena Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji. U novom Zakonu o zaštiti od nasilja u obitelji (»Narodne novine«, br. 137/09 i 60/10) propisana je svrha Zakona, koja uključuje prevenciju, sankcioniranje i suzbijanje svih vrsta nasilja u obitelji, primjenu odgovarajućih mjera prema počinitelju te ublažavanje posljedica već počinjenog nasilja pružanjem zaštite i pomoći žrtvi nasilja. Nadalje, u definiciji nasilja u obitelji dodatno je razrađen pojam »ekonomsko nasilje«, proširena je definicija obitelji koja uključuje bivše bračne i izvanbračne partnere, djecu svakog od njih i njihovu zajedničku djecu, ukoliko su nakon prekida bračne ili izvanbračne zajednice povod predmetnog sukoba bili bivši bračni ili izvanbračni odnosi. Ujedno, novim Zakonom povišene su kazne za počinitelja nasilja u obitelji. Sukladno zadanostima Nacionalne strategije zaštite od nasilja u obitelji u Zakon je uvedena odredba o potrebi umreženosti nadležnih službi (primjerice službe socijalne skrbi, zdravstvenih ustanova i drugih nadležnih tijela koja su dužna voditi brigu o svim potrebama žrtve i omogućiti pristup odgovarajućim službama). Kao posebna novina uvedena je odredba kojom se nadležna državna tijela obvezuju na prikupljanje statističkih podataka o nasilju u obitelji, koji uključuju podatke policije, zdravstvenih ustanova, ustanova socijalne skrbi, odgojno-obrazovnih ustanova, sudova i Državnog

odvjetništva o slučajevima nasilja u obitelji, te dostavu istih ministarstvu nadležnom za poslove obitelji. Uvođenjem predmetne odredbe ministarstvo nadležno za poslove obitelji postaje središnje tijelo nadležno za prikupljanje, obradu i pohranu statističkih podataka iz područja primjene Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji.

Zakonom o policijskim poslovima i ovlastima («Narodne novine«, br. 76/09), koji je stupio na snagu 1. srpnja 2009. godine, uvedene su odredbe o suradnji policije s različitim tijelima, organizacijama, zajednicama, nevladinim organizacijama, građanskim udrugama i građanima radi razvijanja partnerstva u sprječavanju i otkrivanju nedopuštenog ponašanja i njegova počinitelja, te o posebno obazrivom postupanju prema djeci, maloljetnim, starim i nemoćnim osobama, osobama s invaliditetom kao i žrtvama kaznenih djela i prekršaja.

Zakonom o kaznenom postupku («Narodne novine«, br. 110/97, 112/99, 58/02, 62/03, 115/06, 152/08, 76/09) i *Zakonom o sudovima za mladež* («Narodne novine« br. 111/97, 27/98 i 12/02) propisano je niz mjera kojima se štiti sigurnost, privatnost osobnog i obiteljskog života svjedoka i žrtava te sekundarne viktimizacije. U tom cilju, tijekom provedbe kaznenog postupka, a u svrhu zaštite žrtve ili svjedoka, moguće je i poduzimanje mjera opreza, mjera pritvora, posebnog načina sudjelovanja i ispitivanja svjedoka u postupku, ograničenja ili isključenja javnosti, udaljenja optuženika iz sudnice te mjera održavanja reda u sudnici.

Zakonom o zaštiti svjedoka («Narodne novine«, br. 163/03) propisane su mjere zaštite svjedoka/žrtava izvan kaznenog postupka, što podrazumijeva tjelesnu i tehničku zaštitu, premještanje, prikrivanje identiteta i vlasništva te promjenu identiteta.

Zakon o novčanoj naknadi žrtvama kaznenih djela donijet je 2. srpnja 2008. godine («Narodne novine«, br. 80/08), a na snagu stupa na dan prijama Republike Hrvatske u Europsku uniju. Predmetnim Zakonom određuje se pravo na novčanu naknadu žrtvama kaznenih djela nasilja počinjenih s namjerom, pretpostavke i postupak za ostvarivanje prava na naknadu, tijela koja donose odluke i sudjeluju u postupku odlučivanja o pravu na naknadu te se određuju tijela i postupak koji se primjenjuje u prekograničnim slučajevima.

Zakon o suzbijanju diskriminacije («Narodne novine«, br. 85/08) stvara pretpostavke za ostvarivanje jednakih mogućnosti i uređuje zaštitu od diskriminacije na osnovi rase, etničke pripadnosti, boje kože, spola, jezika, vjere, političkog ili drugog uvjerenja, nacionalnog ili socijalnog podrijetla, imovnog stanja, članstva u sindikatu, obrazovanja, društvenog položaja, bračnog ili obiteljskog statusa, dobi, zdravstvenog stanja, invaliditeta, genetskog naslijeđa, rodnog identiteta, izražavanja ili spolne orijentacije.

Zakon o ravnopravnosti spolova («Narodne novine«, br. 82/08) propisuje opću zabranu diskriminacije temeljem spola, bračnog ili obiteljskog statusa i spolne orijentacije te je uvedena odredba prema kojoj se nepovoljnije postupanje prema ženama na osnovi trudnoće i materinstva smatra diskriminacijom. Sadržajne nadopune i poboljšanja Zakona uključuju odredbe koje se odnose na primjenu načela ravnopravnosti spolova u području zapošljavanja i rada; obrazovanja; obveza medija u promicanju razvoja svijesti o ravnopravnosti muškaraca i žena; prikupljanja statističkih podataka, djelovanja političkih stanaka i drugo. Nadalje, Zakon uvodi obvezu korištenja naziva radnog mjesta u muškom i ženskom rodu kod donošenja rješenja o rasporedu na radno mjesto i drugih rješenja o pravima i obvezama državnih službenika te u području obrazovanja (uvođenje svim obrazovnim ustanovama obveze korištenja jezičnih standarda u muškom i ženskom rodu u sadržajima

svjedodžbi, diploma i drugih dokumenata).

Protokol o postupanju u slučaju nasilja u obitelji, koji je Vlada Republike Hrvatske usvojila 2005. godine te njegove izmjene i dopune 2006. godine, sadrži niz precizno određenih mjera nadležnih tijela u njihovom postupanju te oblike, sadržaj i način suradnje tijela koja sudjeluju u otkrivanju i suzbijanju nasilja i pružanju pomoći i zaštite osobi izloženoj bilo kojem obliku ili modalitetu nasilja u obitelji (policija, centri za socijalnu skrb, zdravstvene i odgojno-obrazovne ustanove, pravosudna tijela). Protokol posebnu pažnju poklanja postupku nadležnih tijela prema djeci žrtvama nasilja ili svjedocima počinjenog nasilja u obitelji.

2. ANALIZA POSTOJEĆEG STANJA

Radi stvaranja uspješne Nacionalne strategije zaštite od nasilja u obitelji i poduzimanja društvenih akcija u cilju suzbijanja nasilja u obitelji, nužno je prepoznati problem, priznati njegovo postojanje te ga sagledati kroz njegov opseg i oblik.

Prema podacima Ministarstva unutarnjih poslova o zabilježenom stanju, kretanju i obilježjima slučajeva nasilja u obitelji, u razdoblju od *1. siječnja do 31. prosinca 2009. godine* u Republici Hrvatskoj, zbog počinjenja *prekršaja »Nasilničko ponašanje u obitelji«*, prema članku 4. Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji, policija je prekršajno prijavila 16.496 počinitelja, od kojih je 7.872 ili 47,7% privedeno prekršajnom sucu, dok je sukladno članku 134. i 137. Prekršajnog zakona, 7.802 ili 47,3% osoba zadržano u prostorima redarstvenih vlasti.

Počinjenim prekršajem nasilja u obitelji zbog kojeg je počinitelj prekršajno prijavljen, oštećeno je ukupno 22.140 osoba (unutar ukupnog broja oštećenih – 4802 ili 22% su maloljetne osobe, od čega je 3050 djece te 17.338 punoljetnih osoba od čega su 11.852 ili 68,4% odrasle žene).

Prema spolu oštećenih, 14.278 osoba je ženskog spola (djevojčica, maloljetnica i punoljetnih žena) ili 64,5% od ukupnog broja oštećenih nasilničkim ponašanjem u obitelji.

Ukoliko promatramo odnos počinitelj – žrtva, u 2009. godini najčešći počinitelji nasilničkog ponašanja u obitelji bili su: u 7.573 ili 34,2% slučajeva supruzi (6.342 ili 28,6% slučajeva suprug u braku te u 1.231 ili 5,6% suprug u izvanbračnoj zajednici), u 4.210 ili 19% slučajeva otac, u 2.590 ili 11,7% slučajeva sin nad roditeljem, u 1.070 ili 4,8% slučajeva žena nad mužem i drugo.

Analizom podataka koji se odnose na počinjeno *kazneno djelo »Nasilničko ponašanje u obitelji«* iz čl. 215.a Kaznenog zakona u razdoblju od *1. siječnja do 31. prosinca 2009. godine*, policija je otkrila i kazneno prijavila 482 osobe zbog počinjenih 1.400 kaznenih djela. Navedenim kaznenim djelima ukupno je oštećeno 1.485 osoba, od čega je 1.161 (78,1%) oštećena osoba ženskog spola. S obzirom na dob oštećenih, 99 ili 6,7% svih oštećenih ovim kaznenim djelom su djeca i maloljetne osobe.

Ujedno, podaci koji se odnose na razdoblje od *1. siječnja do 30. lipnja 2010. godine* zbog počinjenja *prekršaja »Nasilničko ponašanje u obitelji«*, prema članku 4. Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji, policija je prekršajno prijavila 7.945 počinitelja (što je za 130 više nego u istom razdoblju 2009. godine), od kojih je 4.223 ili 53,15% privedeno sucu prekršajnog suda.

Počinjenjem prekršaja Nasilničkog ponašanja u obitelji oštećeno je ukupno 9.674

osoba (odnosno za 149 oštećenih manje nego u istom razdoblju 2009. godine), od kojih je 618 ili 6,38% maloljetnih osoba, te 7.798 odraslih osoba od čega su 5.080 (65,14%) odrasle žene. Promatrajući odnos žrtve i počinitelja, odnosno njihov partnerski odnos, u navedenom razdoblju, uočava se da su u 3.264 slučajeva počinitelji supruzi, što izraženo u postocima iznosi 33,74% (2.702 ili 27,93% supruzi u braku te 562 ili 5,81% supruzi u izvanbračnoj zajednici). Slijede supruge u 523 (5,41%) slučajeva, bivši supruzi u 302 (3,12%) slučajeva, izvanbračne supruge u 176 (1,82%) te bivše supruge u 72 (0,74%) slučaja.

Počinjnjem *kaznenog dijela »Nasilničko ponašanje u obitelji«* u prvih šest mjeseci 2010. godine policija je, zbog počinjenih ukupno 473 kaznenih djela (što je za 43 manje nego u istom razdoblju 2009. godine), otkrila i prijavila 390 počinitelja (u prvih šest mjeseci 2009. godine otkriveno je i prijavljeno 527 počinitelja). Ukupno je u ovom razdoblju oštećena 501 osoba, od kojih su 403 (80,44%) osobe ženskog spola (djevojčice u 18 slučajeva, maloljetnice u 14 te odrasle žene u 371 slučaju). Promatrajući partnerski odnos žrtve i počinitelja, u najvećem broju slučajeva (259) počinitelji su supruzi, što u postocima iznosi 51,70% (u 217 slučajeva ili 43,32% supruzi u braku te u 42 slučaja ili 8,38% izvanbračni supruzi). Brojčano slijede bivši supruzi u 32 (6,38%) slučaja, supruge u 14 (2,79%) te izvanbračne supruge u 4 (0,80%) slučajeva.

Slijedom navedenih podataka, polazeći od činjenice da nasilje predstavlja oblik diskriminacije bez obzira na spol te uzevši u obzir činjenicu da su žene najčešće žrtve nasilja u obitelji potreban je sustavan i cjelovit pristup ovoj problematici svih nadležnih tijela. Uz provođenje zakonskih obveza nužno je poduzeti i niz drugih mjera kojima će se utjecati na prevenciju pojave novih slučajeva nasilja u obitelji, ali i osigurati pravodobnu nužnu pomoć svim žrtvama nasilja u obitelji.

Budući da borba protiv nasilja u obitelji te rad na podizanju kvalitete života žrtava nasilja predstavlja dugoročan proces koji zahtijeva međusobnu suradnju svih nadležnih tijela, a kako bi se osigurao dovoljan kontinuitet provedbe zadanih mjera Nacionalna strategija zaštite od nasilja u obitelji donosi se za razdoblje od 2011. do 2016. godine.

Riječi i pojmovni sklopovi, korišteni u cijelom tekstu Nacionalne strategije zaštite od nasilja u obitelji, za razdoblje od 2011. do 2016. godine, koji imaju rodno značenje odnose se jednako na muški i ženski rod bez obzira jesu li u korišteni u muškom ili ženskom rodu.

3. PODRUČJA DJELOVANJA, AKTIVNOSTI I PLAN PROVOĐENJA AKTIVNOSTI

I. PREVENCIJA NASILJA U OBITELJI

a) Analiza i ocjena stanja

Obiteljsko nasilje obilježeno je nastojanjem jednog člana obitelji da uporabom sile, zastrašivanja ili manipulacije uspostavi i održava kontrolu nad drugim članovima obitelji. Uzroci ovakvog ponašanja su višestruki i složeni, te stoga traže i slojevit, ali usredotočen odgovor različitih segmenata društva. Nasilje u obitelji ima visoku cijenu koju plaćaju žrtve nasilja, najčešće žene i djeca, počinitelji nasilja i čitavo društvo. Jedan od najisplativijih pristupa je učinkovita prevencija nastanka nasilja u obitelji. U tom pogledu su vrlo važne javne kampanje, osvještavanje opće javnosti o neprihvatljivosti nasilja kao načina rješavanja bilo kojeg problema u obitelji te programi izobrazbe različitih ciljanih grupa u društvu. U Republici Hrvatskoj postoje

resursi za učinkovitu društvenu reakciju u slučaju obiteljskog nasilja, dobar zakonski okvir za represivno djelovanje spram počinitelja nasilja, kao i resursi za pružanje zaštite, pomoći i osnaživanje žrtava te tretman počinitelja nasilja u obitelji. Uz to postoji i jasno iskazana politička volja da se obiteljsko nasilje kontinuirano suzbija.

Jedna od strateški važnih ciljnih grupa za preventivno djelovanje su djeca, a posebice mladi koji stječu prva iskustva u vezama, kada se uspostavljaju prvi obrasci partnerskih odnosa, pa i nasilnih odnosa. Stoga je od strateške važnosti doprijeti do ove populacije koja će u daleko najvećem postotku u narednom razdoblju osnovati obitelji. Korištenjem različitih društvenih institucija može se doprijeti do velikog broja pripadnika ove populacije prije nego usvoje nasilni obrazac rješavanja sukoba u partnerskoj vezi i kasnije u obitelji. Zbog toga je potrebno razviti i sustavno provoditi preventivne programe namijenjene djeci i mladima.

Izloženost, odnosno svjedočenje nasilju u obitelji, u najvećem broju slučajeva usmjereno prema majci, ostavlja posljedice na psihosocijalni razvoj i mentalno zdravlje djece, a za velik broj djece predstavlja i traumatsko iskustvo. Intenzitet teškoća, koje djeca izložena nasilju, odnosno svjedoci nasilja, doživljavaju ovisi o nizu činitelja, uključujući težinu i trajanje nasilja kojem su svjedočili te kvalitetu podrške koju su dobili u nošenju s doživljenim stresom i traumom.

Učenje vrijednosti i ponašanja u bliskim vezama po roditeljskom modelu te izostanak stručne pomoći djeci traumatiziranoj nasiljem kojem su svjedočila, neki su od razloga zbog kojih je skupina djece koja su bila izložena nasilju pod povećanim rizikom za međugeneracijski prijenos nasilja u obitelji, bilo kao počinitelji nasilja, što je češće kod dječaka, ili kao žrtve nasilja, što je češće kod djevojčica.

Stoga djeca koja odrastaju uz nasilje i mlade osobe s iskustvom svjedočenja nasilju u obitelji predstavljaju skupinu pod povećanim rizikom za uključenost u nasilje u obitelji odnosno skupinu na koju je potrebno usmjeriti mjere ciljane prevencije.

b) Ciljevi

- razvijati programe prevencije nasilja u populaciji djece i mladih osoba,
- razvijati programe prevencije usmjerene na djecu i mlade izložene nasilju u obitelji i svjedoke nasilja u obitelji radi smanjivanja međugeneracijskog prijenosa nasilja u obitelji,
- smanjiti pojavu nasilničkog ponašanja među mladim osobama u partnerskim vezama,
- djeci svjedocima i/ili žrtvama nasilja u obitelji osigurati potreban tretman.

c) Mjere

1. Razvijati i provoditi programe primarne prevencije nasilja u partnerskim vezama u populaciji djece i mladih osoba u Republici Hrvatskoj

Nositelj: obiteljski centri

Sunositelji: policijske uprave, predškolske ustanove, osnovne i srednje škole, nezavisni stručnjaci i organizacije civilnog društva

Aktivnosti:

1. razviti preventivne programe koji će se provoditi u predškolskim ustanovama, osnovnim i srednjim školama
2. kontinuirano provoditi preventivne programe
3. provoditi evaluaciju učinaka preventivnih programa

Rok:

Aktivnost 1.: 2011.

Aktivnost 2. i 3.: kontinuirano

Pokazatelji uspješnosti:

1. razvijeni preventivni programi koji će se provoditi u predškolskim ustanovama, osnovnim i srednjim školama
2. broj i kvaliteta preventivnih programa
3. broj i zadovoljstvo djece u predškolskim ustanovama te učenika osnovnih i srednjih škola uključenih u preventivne programe utvrđeni temeljem provedene evaluacije
4. provedena evaluacija učinaka provedbe preventivnih programa (koja pokazuje veću razinu prepoznavanja nasilnih ponašanja u bliskim vezama, veću spremnost na prekidanje nasilnih ponašanja i uspostavljanje sigurnosnih ponašanja)

Potrebna financijska sredstva:

Potrebna financijska sredstva osigurati će se u Državnom proračunu na pozicijama nadležnih tijela.

2. Razviti i sustavno provoditi stručnu skrb o potrebama svakog djeteta s iskustvom izloženosti nasilju u obitelji

Nositelj: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi

Sunositelji: Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Ministarstvo unutarnjih poslova, organizacije civilnog društva

Aktivnosti:

1. u centrima za socijalnu skrb provesti pilot-projekt početne procjene potreba djece koja su svjedočila ili su žrtve nasilja u obitelji uz uvažavanje specifičnih potreba djece s teškoćama u razvoju
2. u centrima za socijalnu skrb razviti postupak procjene potreba (uključujući potrebu za tretmanom) djeteta koje je svjedočilo nasilju u obitelji, uz uvažavanje specifičnih potreba djeteta s teškoćama u razvoju, kao dio individualnog plana rada s obitelji
3. osigurati stručnu pomoć djeci i mladima s iskustvom svjedočenja nasilju u obitelji
4. osigurati tretman djeci i mladima žrtvama nasilja u obitelji uz uvažavanje specifičnih potreba djece i mladih s teškoćama u razvoju

Rok:

Aktivnost 1.: 2011.

Aktivnost 2. – 4.: kontinuirano

Pokazatelji uspješnosti:

1. proveden pilot-projekt početne procjene potreba djeci koja su svjedočila ili su žrtve nasilja u obitelji uz uvažavanje specifičnih potreba djece s teškoćama u razvoju
2. broj centara za socijalnu skrb u kojima se provodi postupak procjene potreba djece koja su svjedočila ili su žrtve nasilja u obitelji
3. broj djece i mladih s iskustvom svjedočenja nasilju u obitelji kojima je pružena stručna pomoć, uključujući djecu i mlade s teškoćama u razvoju te djecu smještenu u skloništima za žrtve nasilja u obitelji
4. broj djece i mladih žrtava nasilja u obitelji, uključujući djecu i mlade s teškoćama u razvoju, koji su upućeni na tretman

Potrebna financijska sredstva:

Potrebna financijska sredstva osigurat će se u Državnom proračunu na pozicijama nadležnih tijela.

3. Povećati dostupnost psihološkog tretmana djeci i mladima traumatiziranim nasiljem u obitelji

Nositelj: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave prema usvojenim planovima

Sunositelji: savjetovaništa, organizacije civilnog društva

Aktivnosti:

1. utvrditi postojeće kapacitete za pružanje stručne podrške djeci i mladima s iskustvom izloženosti nasilju u obitelji u postojećim savjetovaništima i organizacijama civilnog društva u lokalnim zajednicama te potrebe za jačanjem postojećih kapaciteta
2. osmisliti osnovni program izobrazbe za pružatelje stručne podrške djeci i mladima s iskustvom izloženosti nasilju u obitelji
3. jačati postojeće kapacitete za pružanje stručne podrške djeci i mladima s iskustvom izloženosti nasilju u obitelji u postojećim savjetovaništima i organizacijama civilnog društva u lokalnim zajednicama provođenjem programa izobrazbe stručnjaka
4. provesti evaluaciju programa izobrazbe za pružanje stručne podrške djeci i mladima s iskustvom izloženosti nasilju u obitelji
5. utvrditi modele financijske potpore (institucionalna ili programska potpora) organizacijama civilnog društva koje će pružati stručnu podršku djeci i mladima s iskustvom nasilja u obitelji, kao i jasne kriterije za dodjelu financijske potpore temeljem javnog savjetovanja sa zainteresiranim dionicima
6. osigurati financijska sredstva za pružanje stručne podrške djeci i mladima s

iskustvom izloženosti nasilju u obitelji

7. osigurati savjetodavni rad za djecu i mlade traumatizirane nasiljem u obitelji

Rok:

Aktivnost 1. i 2: 2011.

Aktivnosti 3. – 7.: kontinuirano

Pokazatelji uspješnosti:

1. utvrđeni postojeći kapaciteti za pružanje stručne podrške djeci i mladima s iskustvom izloženosti nasilju u obitelji u postojećim savjetovalištima i organizacijama civilnog društva u lokalnim zajednicama te utvrđene potrebe za jačanjem postojećih kapaciteta

2. osmišljen osnovni program izobrazbe za pružatelje stručne podrške djeci i mladima s iskustvom izloženosti nasilju u obitelji

3. broj i kvaliteta provedenih ciljanih programa izobrazbe stručnjaka za rad s djecom i mladima s iskustvom izloženosti nasilju u obitelji

4. provedena evaluacija programa izobrazbe za pružanje stručne podrške djeci i mladima s iskustvom izloženosti nasilju u obitelji

5. utvrđeni modeli financijske potpore organizacijama civilnog društva koje će pružati stručnu podršku djeci i mladima s iskustvom nasilja u obitelji, kao i jasni kriteriji za dodjelu financijske potpore

6. osigurana financijska sredstva za pružanje stručne podrške djeci i mladima s iskustvom izloženosti nasilju u obitelji

7. zadovoljstvo stručnjaka programima izobrazbe utvrđeno temeljem provedene evaluacije

8. broj savjetovališta za djecu i mlade traumatizirane nasiljem u obitelji

Potrebna financijska sredstva:

Potrebna financijska sredstva osigurat će se u Državnom proračunu na pozicijama nadležnih tijela, putem prihoda od igara na sreću te u proračunima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema usvojenim planovima.

II. UNAPRJEĐENJE MEĐURESORNE SURADNJE

a) Analiza i ocjena stanja

S obzirom na uočeni nedovoljan protok informacija između tijela nadležnih za postupanje u slučajevima nasilja u obitelji, organizacija civilnog društva i ostalih koji pružaju pomoć i podršku žrtvama nasilja u obitelji posebnu pažnju potrebno je posvetiti međuresornoj suradnji kako bi se osigurala cjelovita i učinkovita pomoć i zaštita žrtava nasilja u obitelji.

Iz Izvješća o provedbi mjera Nacionalne strategije zaštite od nasilja u obitelji za razdoblje od 2008. do 2010. godine, za 2009. godinu vidljiva je suradnja između pojedinih tijela nadležnih za postupanje u slučajevima nasilja u obitelji.

Na razinama policijskih postaja, policijskih uprava te Ravnateljstva policije vode se statistički podaci o počiniteljima i žrtvama kaznenih djela i prekršaja nasilja u obitelji, a objedinjuju se na polugodišnjoj i godišnjoj razini. O saznanjima o nasilju u obitelji pravovremeno se obavještavaju nadležni sudovi i državna odvjetništva. Podaci o nasilju u obitelji se svakodnevno dostavljaju nadležnim centrima za socijalnu skrb, dok policija od zdravstvenih ustanova zaprima obavijesti o ozljedama zadobivenim od strane članova obitelji. U okvirima kriminalističkih istraživanja iz domene kaznenopravne zaštite djece i mladeži policija prikuplja obavijesti i od odgojno-obrazovnih ustanova.

Nadalje, uočeno je da u postojećem sustavu praćenja podatka putem Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, koji uključuje praćenje prijave tjelesnih ozljeda, nije uključeno praćenje podataka o tjelesnim ozljedama nastalim prema prijavama za nasilje u obitelji. S obzirom na nedostatnu povezanost i potrebu za prikupljanjem podataka iz sustava zdravstvene zaštite pristupilo se pripremi dokumentacije i izradi novih obrazaca kao i utvrđivanju kvalitetnijih indikatora praćenja potrebnih podataka. U tijeku je reorganizacija postojećeg sustava kao i unaprjeđivanje metodologije rada u sustavu prikupljanja podataka u slučajevima nasilja u obitelji sukladno Nacionalnoj politici za promicanje ravnopravnosti spolova od 2006. do 2010. godine.

U okviru socijalne skrbi vode se podaci o pojavnosti nasilja u obitelji kao, primjerice, podaci o broju obavijesti koje zaprimaju centri za socijalnu skrb od strane policije o intervenciji u obitelji te o broju slučajeva u kojima je riječ o nasilju u obitelji prema djeci i prema drugim članovima obitelji, a isti se prikupljaju u cjelovitom godišnjem izvješću centara za socijalnu skrb.

U godišnjem izvješću o radu državnih odvjetništava, koje se sukladno zakonskim odredbama, jednom godišnje podnosi Hrvatskom saboru i Vladi Republike Hrvatske, a objavljuje na internetskim stranicama Državnog odvjetništva, iznose se statistički podaci prikupljeni od svih županijskih i općinskih državnih odvjetništava u odnosu na sva kaznena djela, pa tako i u odnosu na kaznena djela vezana uz nasilje u obitelji. Navedeni podaci daju pregled kretanja i strukture ove vrste kriminala kao i podatke o radu državnih odvjetništava i sudova u tim kaznenim predmetima. U cilju unapređenja učinkovitijeg otkrivanja počinitelja kaznenih djela te prikupljanja podataka i činjenica važnih za vođenje postupka protiv počinitelja kaznenih djela s elementima nasilja u obitelji, državna odvjetništva intenzivno surađuju s Ministarstvom unutarnjih poslova. S tim u vezi, Državno odvjetništvo i Ministarstvo unutarnjih poslova potpisali su Protokol o suradnji policije i državnog odvjetništva tijekom pretkaznenog i kaznenog postupka koji se, od 1. siječnja 2007. godine, redovno primjenjuje tijekom kaznenog postupka. Sukladno Protokolu o postupanju u slučaju nasilja u obitelji kada su prisutna i maloljetna djeca, državna odvjetništva u svakom pojedinačnom slučaju ostvaruju suradnju sa službom socijalne skrbi prateći tijek i rezultate primijenjenih obiteljsko-pravnih mjera sa svrhom poduzimanja adekvatnih kaznenopravnih intervencija. Također se uspostavlja suradnja s drugim relevantnim institucijama koje se bave problematikom nasilja u obitelji vezano uz omogućavanje provedbe psihosocijalnog tretmana počinitelja nasilja u obitelji.

Iako postoje primjeri dobre prakse u pojedinim tijelima nadležnim za postupanje u slučaju nasilja u obitelji, mjerama koje se odnose na međuresornu suradnju nužno je intenzivirati suradnju i razmjenu iskustava i informacija.

b) Ciljevi

– unaprijediti međuresornu suradnju i razmjenu informacija i iskustava vezanih uz

nasilje u obitelji,

– unaprijediti učinkovitost postupanja u slučajevima nasilja u obitelji.

c) Mjere

1. Osigurati sustavnu komunikaciju i prenošenje najnovijih informacija iz područja obiteljskog nasilja prema zdravstvenim radnicima

Nositelj: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi

Sunositelji: Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Ministarstvo pravosuđa, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, ustanove socijalne skrbi, zdravstvene ustanove, organizacije civilnog društva

Aktivnosti:

1. izraditi objedinjenu listu koordinatora po ustanovama u sustavu zdravstva
2. kontinuirano razmjenjivati informacije sa koordinatorima

Rok:

Aktivnost 1.: 2011.

Aktivnost 2.: kontinuirano

Pokazatelji uspješnosti:

1. izrađena lista koordinatora
2. uspostavljen sustav prijenosa informacija koji uključuje ujednačen sadržaj i utvrđenu proceduru u prijenosu informacija

Potrebna financijska sredstva:

Potrebna financijska sredstva osigurat će se u Državnom proračunu na pozicijama nadležnih tijela.

2. Unaprjeđenje međuresorne suradnje u području zaštite žrtava nasilja u obitelji

Nositelj: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi

Sunositelji: Ministarstvo pravosuđa, Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Ured za ravnopravnost spolova Vlade RH, koordinatori u uredima državne uprave u županijama, županijska povjerenstva za ravnopravnost spolova, nadležno državno odvjetništvo, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave prema usvojenim planovima, organizacije civilnog društva, javne ustanove i organizacije civilnog društva

Aktivnosti:

1. održavati sastanke predstavnika svih sustava uključenih u zaštitu žrtava nasilja u obitelji (2-3 puta godišnje) radi razmjene iskustava i stvaranja dobre prakse

2. osigurati kontinuiranu međusobnu razmjenu relevantnih podataka o postupanjima u slučajevima nasilja u obitelji

Rok: kontinuirano

Pokazatelji uspješnosti:

1. broj održanih zajedničkih sastanaka u izvještajnim periodima te procjena prisutnosti nadležnih tijela na predmetnim sastancima

2. procjena korisnosti razmijenjenih podataka na predmetnim sastancima s krajnjim ciljem uspješnijeg rješavanja problematike obiteljskog nasilja od strane sudionika sastanaka temeljem provedene evaluacije na kraju svakog sastanka

Potrebna financijska sredstva:

Potrebna financijska sredstva osigurat će se u Državnom proračunu na pozicijama nadležnih državnih tijela i u proračunima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema usvojenim planovima.

III. IZOBRAZBA STRUČNJAKA KOJI RADE U PODRUČJU ZAŠTITE OD NASILJA U OBITELJI

a) Analiza i ocjena stanja

Odgovarajuće postupanje stručnjaka koji se u svom radu susreću sa žrtvama obiteljskog nasilja uvjetovano je razumijevanjem problema i prepoznavanjem različitih oblika obiteljskog nasilja te dobrim poznavanjem prava i potreba žrtava. Izobrazba djelatnika državnih tijela, ustanova i organizacija civilnog društva posebno je važna poradi kvalitetnijeg pristupa žrtvama nasilja u obitelji i rada s njima. U tom cilju potrebno je kontinuirano provoditi programe izobrazbe radi podizanja razine stručnosti djelatnika i stvaranja odgovarajućih uvjeta za zaštitu i promicanje prava žrtava.

Dosadašnja izvješća nadležnih državnih tijela ukazuju na činjenicu da je provedeno niz pojedinačnih predavanja i radionica o nasilju u obitelji. Međutim, ukazuje se na potrebu provođenja sustavne izobrazbe znatnog broja djelatnika koja je nužna za postizanje sistemske promjene u suzbijanju nasilja.

U cilju preciznijeg i olakšanog prikaza primjera dobre prakse u postupanju u slučajevima nasilja u obitelji, u suradnji Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Ureda UNDP-a Hrvatska i Društva za psihološku pomoć tiskan je Priručnik za provedbu Protokola o postupanju u slučaju nasilja u obitelji (2010. godine). Priručnik je tiskan u 2.000 primjeraka i distribuiran je u sve policijske postaje, centre za socijalnu skrb, obiteljske centre, prekršajne i općinske kaznene sudove, općinska državna odvjetništva, domove zdravlja i organizacije civilnog društva koje skrbe o žrtvama obiteljskog nasilja.

Poradi daljnjeg obrazovanja stručnjaka koji postupaju u slučajevima nasilja u obitelji, Društvo za psihološku pomoć (DPP) je 2009. godine započelo provoditi program »Unapređenje međusektorske suradnje u suzbijanju nasilja u obitelji na razini lokalne zajednice« koji je do kraja 2010. godine obuhvatio 550 polaznika/ca iz 13 županija (djelatnici policije, socijalne skrbi, pravosudnih tijela, obiteljskih centara i organizacija civilnog društva). Format izobrazbe je 3+1 dan radioničkog tipa koji se već ranije pokazao najprimjerenijim za ovu tematiku. Nadalje, u suradnji s Agencijom za odgoj i obrazovanje, DPP je 2010. provelo izobrazbu 60 stručnih

suradnika iz srednjih škola za uvođenje programa prevencije nasilja u mladenačkim vezama, čime se namjerava dugoročno pridonijeti smanjivanju obiteljskog nasilja. Ista organizacija je u 2009. i 2010. godini osposobila 90 stručnjaka iz čitave Hrvatske za provođenje psihosocijalnog tretmana počinitelja nasilja u obitelji.

Izobrazba policijskih službenika koji postupaju u slučajevima nasilja u obitelji kontinuirano se provodi kroz specijalističke tečajeve, seminare, studijska putovanja, sudjelovanja na konferencijama, nadzorno-usmjerivačku djelatnost i koordinaciju postupanja policijskih službenika koji pružaju intervencije povodom obiteljskog nasilja od strane policijskih službenika educiranih za postupanja u slučajevima obiteljskog nasilja te niz drugih seminara organiziranih od strane međunarodnih organizacija i drugih državnih tijela u Republici Hrvatskoj i inozemstvu.

Na temelju podataka o prijavama slučajeva nasilja u obitelji uočeno je da zdravstveni radnici rijetko sudjeluju u izobrazbi iz područja obiteljskog nasilja, a osobito se to odnosi na obiteljske liječnike. Kako bi se osigurala senzibilizacija i izobrazba zdravstvenih radnika za probleme nasilja u obitelji potrebno je utvrditi načine i metode za sustavnu komunikaciju i prenošenje najnovijih informacija iz ovog područja prema njima. Zajedničko djelovanje i učinkovita koordinacija aktivnosti različitih sustava uključenih u rješavanje problema obiteljskog nasilja nužan su preduvjet za učinkovit društveni odgovor na obiteljsko nasilje. Potrebno je stoga suradnjom svih nadležnih državnih tijela organizirati kontinuirano usavršavanje djelatnika zdravstva, socijalne skrbi, policije, državnog odvjetništva, pravosudnih tijela, osoba koje rade u službama/organizacijama za pružanje podrške žrtvama nasilja u obitelji, volontera kao i drugih stručnih osoba koje svakodnevno dolaze u kontakt sa žrtvama, s posebnim naglaskom na koordinaciju aktivnosti i unapređivanje međuresorne suradnje.

Uvažavajući sve dosad provedene aktivnosti u ovom području, ključni izazovi usmjereni izobrazbi stručnjaka ostaju isti. Oni uključuju činjenicu da je izobrazbu važno graditi na već postignutim iskustvima, te da su prepoznate organizacije koje mogu kvalitetno izvoditi izobrazbu djelatnika državnih tijela i organizacija civilnog društva. Procjenjuje se da je potrebno svake godine osposobiti: oko 500 djelatnika u sustavu obrazovanja, oko 200 djelatnika policije (uključujući srednji i viši rukovodni segment), oko 200 djelatnika sustava socijalne skrbi, 150 liječnika i medicinskih sestara, oko 100 sudaca i državnih odvjetnika te 50 stručnjaka za rad sa žrtvama nasilja u obitelji. To znači da bi tijekom trajanja nove Nacionalne strategije godišnje trebalo osposobljavati oko 1.200 stručnjaka različitih profila.

Do sada su razvijena četiri tipa programa izobrazbe, koji odgovaraju na najveći dio potreba. Prvu skupinu čine programi namijenjeni širokom krugu korisnika i javnosti radi povećanja osjetljivosti za obiteljsko nasilje, njegovo prepoznavanje i zagovaranje suzbijanja obiteljskog nasilja. U njima je naglasak na primarnoj prevenciji i zagovaranju, a ostvaruju se javnim tribinama, predavanjima i radionicama za građane, školsku djecu, te javnim kampanjama. Druga skupina programa osposobljavanja usmjerena je na unapređenje obnašanja specifične uloge i izvršavanje zadataka djelatnika koji rade u pojedinom sustavu, unaprjeđenje njihovih znanja i postupaka (primjerice policijski službenici, socijalni radnici, školski psiholozi, obiteljski liječnici, državni odvjetnici i suci, stručnjaci u obiteljskim centrima i organizacijama civilnog društva). U njima je naglasak na sekundarnoj prevenciji i intervencijama pojedinog sustava. Treću skupinu čine programi koji istodobno nastoje dati specifična znanja i vještine potrebne za pojedinu djelatnost, uključujući i intervencije, ali i unaprijediti djelotvornu suradnju među svim službama u lokalnoj zajednici koje dolaze u doticaj s obiteljskim nasiljem. Ovi su programi međuresorni i umrežavajući, te podižu učinkovitost društvenog reagiranja za

obiteljsko nasilje, dugoročno snižavaju troškove vezane uz nasilje u obitelji i povećavaju osjećaj uspješnosti uključenih djelatnika. U četvrtoj grupi su specifični programi osposobljavanja za provedbu psihosocijalnog tretmana počinitelja nasilja u obitelji, rad sa žrtvama te tretman maloljetnih počinitelja vršnjačkog i obiteljskog nasilja.

Za svaki od navedena četiri tipična oblika izobrazbe za suzbijanje nasilja u obitelji potrebno je utvrditi ključne (sržne) elemente koje pojedini tip programa treba obuhvatiti kako bi svi izvoditelji izobrazbe djelovali usklađeno, unoseći pri tome u svoj rad dobrodošle inovacije i specifične naglaske. Stoga je potrebno učiniti analizu programa izobrazbe u kojima postoji iskustvo, a zatim utvrditi zajedničke i specifične sadržaje i metodičke pristupe u budućim programima. Programe je potrebno verificirati kako bi polaznici mogli dobiti potvrđnice (certifikate) čime bi se povećala njihova motiviranost za sudjelovanje.

Ukazuje se na potrebu poticanja uvođenja nastavnih predmeta i sadržaja o načinima suzbijanja obiteljskog nasilja u fakultetsku izobrazbu budućih stručnjaka koji će se u svom radu susretati s problemom nasilja u obitelji.

Posebnu pažnju treba posvetiti evaluaciji postignuća programa izobrazbe te je sredstva za stručno usavršavanje djelatnika u području obiteljskog nasilja i evaluaciju programa potrebno planirati u proračunu nadležnih državnih tijela. Kako bi se utvrdila učinkovitost programa i postizanje ciljeva, nužno je ugraditi stručne elemente evaluacije u čitav projekt osposobljavanja djelatnika sustava za suzbijanje nasilja. Također, nužno je i vođenje evidencije izobrazbe djelatnika pojedinih sustava.

b) Ciljevi

- razvijati programe izobrazbe djelatnika državnih tijela koji obavljaju poslove vezane uz zaštitu od nasilja u obitelji,
- unaprijediti kompetencije i odgovornosti djelatnika državnih tijela i organizacija civilnog društva za primjereno reagiranje u cilju sprječavanja pojave nasilja u obitelji te reagiranje u slučajevima već počinjenog nasilja u obitelji.

c) Mjere

1. Provoditi daljnju izobrazbu djelatnika državnih tijela, ustanova i dijela organizacija civilnog društva

Nositelji: Državna tijela čiji djelatnici će pohađati programe izobrazbe (Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvo unutarnjih poslova, Pravosudna akademija, Ministarstvo pravosuđa, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti)

Sunositelji: jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave prema usvojenim planovima, organizacija civilnog društva

Aktivnosti:

1. provoditi izobrazbu djelatnika državnih tijela, javnih ustanova i organizacija civilnog društva o primjerenim sadržajima iz područja suzbijanja obiteljskog nasilja s naglaskom na unaprjeđenje međusobne suradnje
2. u svakom državnom tijelu osigurati potrebna financijska sredstva u cilju provedbe

izobrazbe

3. provesti evaluaciju programa izobrazbe djelatnika državnih tijela, javnih ustanova i organizacija civilnog društva

Rok: kontinuirano

Pokazatelji uspješnosti:

1. broj i kvaliteta provedenih programa stručnog usavršavanja prema planovima svakog sustava
2. osigurana sredstva za izobrazbu prema planovima izobrazbe u proračunu svakog državnog tijela
3. provedena evaluacija postignuća izobrazbe u svakom sustavu

Potrebna financijska sredstva:

Potrebna financijska sredstva osigurat će se u Državnom proračunu na pozicijama nadležnih tijela.

2. Provoditi izobrazbu odgojno-obrazovnih djelatnika na temu prevencije nasilja u obitelji i upoznavanje s provedbom Protokola o postupanju u slučaju nasilja u obitelji u školskom okruženju

Nositelj: Agencija za odgoj i obrazovanje

Sunositelji: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa i Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti

Aktivnosti:

1. izraditi plan izobrazbe odgojno-obrazovnih djelatnika
2. održavati stručne skupove

Rok:

Aktivnost 1.: 2011.

Aktivnost 2.: kontinuirano

Pokazatelji uspješnosti:

1. izrađen plan izobrazbe odgojno-obrazovnih djelatnika
2. broj (4-5 godišnje) i kvaliteta održanih stručnih skupova
3. broj i zadovoljstvo odgojno-obrazovnih djelatnika koji su sudjelovali na stručnim skupovima utvrđeni temeljem provedene evaluacije na kraju svakog stručnog skupa

Potrebna financijska sredstva:

Potrebna financijska sredstva osigurat će se u Državnom proračunu na pozicijama nadležnih tijela.

3. Osigurati adekvatan broj policijskih službenika stručno osposobljenih za rad

na slučajevima nasilja u obitelji

Nositelji: Ministarstvo unutarnjih poslova

Aktivnosti:

1. u svim policijskim postajama osposobiti adekvatan broj policijskih službenika za rad na slučajevima maloljetničke delinkvencije i nasilja u obitelji, a osobito u onim policijskim postajama koje do sada nisu imale utvrđenu proceduru rada na ovim slučajevima

Rok: kontinuirano

Pokazatelji uspješnosti:

1. broj policijskih službenika koji su završili programe izobrazbe za rad na slučajevima obiteljskog nasilja i maloljetničke delinkvencije

Potrebna financijska sredstva:

Potrebna financijska sredstva osigurat će se u Državnom proračunu na pozicijama nadležnog tijela.

IV. PSIHOSOCIJALNI TRETMAN POČINITELJA NASILJA U OBITELJI

a) Analiza i ocjena stanja

Psihosocijalni tretman počinitelja nasilja u obitelji provodi se od 2003. godine u Zagrebu, a od 2005. godine i u Rijeci i temelji se na Pravilniku o načinu i mjestu provođenja psihosocijalnog tretmana (»Narodne novine«, br. 29/05 i 78/06) kojim su definirani i standardi za provođenje psihosocijalnog tretmana.

Ministarstvo pravosuđa prihvatilo je načela razvoja mreže kao i plan razvoja mreže tretmanskih centara. Planom razvoja mreže tretmanskih centara bilo je predviđeno da se do kraja 2011. godine osposobi i počne djelovati 47 centara kako bi se omogućila primjerena dostupnost tretmana počiniteljima nasilja u obitelji. Ministarstvo pravosuđa je temeljem *Javnog poziva za podnošenje zahtjeva za odobrenje za provođenje psihosocijalnog tretmana počinitelja nasilja u obitelji izvan zdravstvenih ustanova*, objavljenog u »Narodnim novinama«, u svibnju 2009. godine, izdalo odobrenja za 24 fizičke i pravne osobe, što zajedno s prethodno izdanih 7 odobrenja čini ukupno 31 fizičku i pravnu osobu koja ima odobrenje za obavljanje psihosocijalnog tretmana počinitelja nasilja u obitelji izvan zdravstvenih ustanova. Pored Zagreba, Rijeke, Splita, Osijeka, Zadra, Dubrovnika i Slavonskog Broda, psihosocijalni tretman počinitelja nasilja u obitelji provodi se i u Varaždinu, Novskoj, Lošinj i Cresu. Nadalje, Ministarstvo pravosuđa je, u travnju 2010. godine objavilo novi *Javni poziv za podnošenje zahtjeva za odobrenje provođenja psihosocijalnog tretmana počinitelja nasilja u obitelji izvan zdravstvenih ustanova* (»Narodne novine«, br. 46/10), na koje se javilo 30 fizičkih i pravnih osoba za provedbu psihosocijalnog tretmana počinitelja nasilja u obitelji izvan zdravstvenih ustanova, od kojih samo dvije ne ispunjavaju propisane uvjete.

Društvo za psihološku pomoć je u 2009. i 2010. godini osposobilo 90 stručnjaka iz čitave Hrvatske za provođenje psihosocijalnog tretmana počinitelja nasilja u obitelji. U narednom razdoblju potrebno je svake druge godine osposobiti oko 30 stručnjaka za provedbu tretmana.

Od uvođenja psihosocijalnog tretmana počinitelja nasilja u obitelji do polovice 2010. godine u tretman je bilo upućeno ukupno 1.228 počinitelja nasilja u obitelji, uglavnom presudama prekršajnih sudova (95%) i pretežno muškaraca (74%). Od ukupnog broja upućenih u tretman je uključeno 724 počinitelja (59%) koji su ispunjavali preduvjete za uključivanje u tretman. Psihosocijalni tretman koji uključuje individualni i grupni tretman, završilo je 432 počinitelja nasilja u obitelji što čini 60% od ukupno uključenih počinitelja. Tretman je financiran manjim dijelom od strane Ministarstva pravosuđa te Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti koje pruža financijsku potporu putem predloženih projekata, a drugi izvori uključuju gradove i međunarodne donacije. Provoditelji tretmana usko surađuju s drugim organizacijama koje skrbe o obiteljima u kojima je prisutno nasilje (prvenstveno centri za socijalnu skrb, domovi za djecu i odrasle žrtve obiteljskog nasilja, skloništa za žrtve obiteljskog nasilja).

U cilju uspostave sustava psihosocijalnog tretmana u Republici Hrvatskoj potrebno je nastaviti s ostvarivanjem razvoja mreže tretmanskih centara, osposobljavanjem stručnjaka, stvaranjem organizacijskih preduvjeta za rad tretmanskih centara i osiguravanje sredstava na pokrivanje troškova tretmana počinitelja obiteljskog nasilja. Nužno je ustrojiti sustav evaluacije postignuća tretmana, a stručnjacima koji provode tretman osigurati mogućnost stručnih konzultacija, supervizije i povremene razmjene iskustava.

b) Ciljevi

- osigurati financijska sredstva namijenjena provedbi psihosocijalnog tretmana počinitelja nasilja u obitelji,
- osigurati razvoj mreže pravnih i fizičkih osoba provoditelja psihosocijalnog tretmana počinitelja nasilja u obitelji,
- osigurati izobrazbu stručnjaka koji će provoditi psihosocijalni tretman počinitelja nasilja.

c) Mjere

1. Osigurati financijska sredstva za provođenje psihosocijalnog tretmana počinitelja nasilja u obitelji

Nositelji: Ministarstvo pravosuđa

Sunositelji: Ministarstvo financija, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave prema usvojenim planovima

Aktivnosti:

1. u Državnom proračunu u razdjelu Ministarstva pravosuđa osigurati sredstva za provođenje psihosocijalnog tretmana počinitelja nasilja u obitelji
2. pratiti utrošak sredstava namijenjenih provedbi aktivnosti
3. u financijskim planovima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave predvidjeti stavke usmjerene osiguravanju sredstava za provođenje psihosocijalnog tretmana

Rok: Kontinuirano

Pokazatelji uspješnosti:

1. u Državnom proračunu osigurana sredstva za provođenje psihosocijalnog tretmana počinitelja nasilja u obitelji
2. redovito praćenje utroška sredstava te osiguran uvid u način i namjenu utroška sredstava namijenjenih provođenju psihosocijalnog tretmana počinitelja nasilja u obitelji
3. broj jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u čijim su financijskim planovima predviđene stavke usmjerene osiguravanju sredstava za provođenje psihosocijalnog tretmana

Potrebna financijska sredstva:

Potrebna financijska sredstva osigurat će se u Državnom proračunu u okviru redovne djelatnosti nadležnog ministarstva i u proračunima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema usvojenim planovima.

2. Unaprjeđivati uspostavu sustava psihosocijalnog tretmana počinitelja nasilja u obitelji kao dijela cjelovite skrbi za žrtve obiteljskog nasilja i suzbijanja obiteljskog nasilja u Republici Hrvatskoj

Nositelj: Ministarstvo pravosuđa

Sunositelji: Pravosudna akademija, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave prema usvojenim planovima, organizacije civilnog društva

Aktivnosti:

1. ažurirati plan i dinamiku razvoja mreže tretmanskih centara (pravnih i fizičkih osoba) za provedbu tretmana počinitelja nasilja u obitelji izvan zdravstvenih ustanova
2. osposobiti stručnjake za provedbu psihosocijalnog tretmana počinitelja nasilja u obitelji
3. izdavati odobrenja za provođenje psihosocijalnog tretmana počinitelja nasilja u obitelji izvan zdravstvenih ustanova sukladno razvoju mreže tretmanskih centara
4. provoditi psihosocijalni tretman počinitelja nasilja u obitelji kao dio redovitog sustava
5. osigurati godišnju razmjenu iskustava i konzultacije stručnjaka koji provode psihosocijalni tretman
6. razviti model evaluacije i provoditi dvogodišnju evaluaciju učinkovitosti psihosocijalnog tretmana

Rok:

Aktivnost 1.: 2011. godina

Aktivnosti 2. – 6.: kontinuirano

Pokazatelji uspješnosti:

1. definirani kriteriji, dinamika razvoja mreže i popis novih tretmanskih centara za svaku godinu
2. utvrđen broj stručnjaka potrebnih za tretmanski rad i kapacitet tretmana
3. svake druge godine osposobljeno 30 stručnjaka za provedbu psihosocijalnog tretmana
4. izdana odobrenja za provedbu psihosocijalnog tretmana počinitelja nasilja u obitelji
5. broj ovlaštenih fizičkih i pravnih osoba koje provode psihosocijalni tretman počinitelja nasilja u obitelji
6. provedena stručna supervizija tretmanskog rada
7. broj održanih susreta stručnjaka koji provode psihosocijalni tretman
8. smanjen broj recidivista među pohađateljima psihosocijalnog tretmana
9. utvrđeni evaluacijski kriteriji i napravljen evaluacijski model psihosocijalnog tretmana
10. provedene tri dvogodišnje evaluacije postignuća psihosocijalnog tretmana

Potrebna financijska sredstva:

Potrebna financijska sredstva osigurat će se u Državnom proračunu u okviru redovne djelatnosti nadležnog ministarstva.

V. ZAKONODAVNI OKVIR IZ PODRUČJA ZAŠTITE OD NASILJA U OBITELJI

a) Analiza i ocjena stanja

Izvješćem o provedbi *Nacionalne strategije zaštite od nasilja u obitelji, za razdoblje od 2008. do 2010. godine, za 2009. godinu*, zaključeno je da »dogradnja pravnog, obrazovnog, socijalnog i institucionalnog sustava ostaje i nadalje zadatak svih nositelja mjera Nacionalne strategije zaštite od nasilja u obitelji za razdoblje od 2008. do 2010. godine«. Slijedom navedenog, i nadalje je potrebno unaprjeđivati pravni i institucionalni sustav zaštite od nasilja u obitelji.

Izvješće o provedbi *Protokola o postupanju u slučaju nasilja u obitelji* tijekom 2007. i 2008. godine ističe potrebu poticanja nadležnih tijela na pravovremeno reagiranje i dostavljanje izvješća čime će biti osiguran uvid u stanje poduzetih mjera na području zaštite od nasilja u obitelji te stvaranje pretpostavki i mogućnosti za unaprjeđenje postupanja i bolju zaštitu žrtava nasilja u obitelji. Također, istaknuto je da daljnja provedba Protokola te pravovremeno poduzimanje svih potrebnih aktivnosti i nadalje ostaje zadaća svih tijela zaduženih za postupanje u slučaju nasilja u obitelji i suradnih institucija te je potrebno unaprijediti postignuća na području zaštite žrtava nasilja u obitelji, kao i dograditi institucionalni sustav na ovom području.

Temeljem analize zakona kojima se sankcionira nasilje u obitelji u prethodnom razdoblju pristupilo se izmjeni zakonodavstva u prekršajnoj i kazненоj sferi. Zbog potrebe unaprjeđenja rada svih tijela koja su dužna postupati po Zakonu o zaštiti od

nasilja u obitelji i Protokolu o postupanju u slučaju nasilja u obitelji radi pružanja učinkovitije zaštite članova obitelji, nemogućnosti provođenja nekih odredbi Zakona koje nisu dobro normirane te radi usklađivanja Zakona s međunarodnim smjernicama i nuputcima donesen je novi Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji («Narodne novine», br. 137/09 i 60/10).

Poradi unaprjeđenja postojećeg stanja u području zaštite od nasilja u obitelji ukazuje se na potrebu izrade izmjena postojećih ili donošenja novih zakona i drugih propisa kojima će se osigurati, ne samo zaštita žrtava već i pravovremeno i sustavno poduzimanje potrebnih mjera prema počinitelju nasilja u obitelji. Postojeći propisi koji određuju provođenje psihosocijalnog tretmana odnose se samo na počinitelje prekršaja nasilja u obitelji, dok provođenje psihosocijalnog tretmana počiniteljima kaznenih djela obiteljskog nasilja nije sustavno riješeno, iako se njima često, uz uvjetnu osudu sa zaštitnim nadzorom, izriče posebna obveza podvrgavanja psihosocijalnom tretmanu.

Prilikom izrade zakona potrebno je, u kontekstu pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji, u obzir uzeti i preporuke i zahtjeve koji proizlaze iz međunarodnih i regionalnih dokumenata, posebice preporuka Vijeća Europe na temu ljudskih prava, nasilja u obitelji i zaštite članova obitelji od nasilja, primjerice Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, Konvencije o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena, Konvencije protiv seksualnog iskorištavanja i zlostavljanja djece, Konvencije o pravima osoba s invaliditetom te Preporuke Rec (2002)5 Odbora ministara državama članicama o zaštiti žena od nasilja.

b) Ciljevi

- uskladiti zakonodavstvo iz područja zaštite od nasilja u obitelji sa zahtjevima međunarodnih preporuka i smjernica,
- osigurati sustavnu primjenu zakona i drugih propisa iz područja zaštite od nasilja u obitelji.

c) Mjere

1. Izraditi novi Kazneni zakon

Nositelj: Ministarstvo pravosuđa

Sunositelji: nadležna državna tijela

Aktivnosti:

1. izraditi prijedlog novog Kaznenog zakona u dijelu koji se odnosi na jasno definiranje nasilničkog ponašanja u obitelji kao i drugih kaznenih djela koja su povezana s nasiljem u obitelji
2. provesti javnu raspravu
3. usvojiti novi Kazneni zakon

Rok: 2011. godina

Pokazatelji uspješnosti:

1. izrađen prijedlog novog Kaznenog zakona

2. provedena javna rasprava
3. usvojen novi Kazneni zakon

Potrebna financijska sredstva:

Potrebna financijska sredstva osigurat će se u Državnom proračunu na pozicijama nadležnih tijela.

2. Izraditi izmjene i dopune Prekršajnog zakona

Nositelj: Ministarstvo pravosuđa

Sunositelji: nadležna državna tijela

Aktivnosti:

1. izraditi prijedlog izmjena i dopuna Prekršajnog zakona s ciljem učinkovitije zaštite žrtava nasilja
2. provesti javnu raspravu
3. usvojiti izmjene i dopune Prekršajnog zakona

Rok: 2012. godina

Pokazatelji uspješnosti:

1. izrađen prijedlog izmjena i dopuna Prekršajnog zakona
2. provedena javna rasprava
3. usvojene izmjene i dopune Prekršajnog zakona

Potrebna financijska sredstva:

Potrebna financijska sredstva osigurat će se u Državnom proračunu na pozicijama nadležnih tijela.

3. Izraditi izmjene i dopune Zakona o sudovima za mladež

Nositelj: Ministarstvo pravosuđa

Sunositelji: nadležna državna tijela

Aktivnosti:

1. izraditi prijedlog izmjena i dopuna Zakona o sudovima za mladež radi još učinkovitije zaštite djece i maloljetnika
2. provesti javnu raspravu
3. usvojiti izmjene i dopune Zakona o sudovima za mladež

Rok: 2012. godina

Pokazatelji uspješnosti:

1. izrađen prijedlog izmjena i dopuna Zakona o sudovima za mladež
2. provedena javna rasprava
3. usvojene izmjene i dopune Zakona o sudovima za mladež

Potrebna financijska sredstva:

Potrebna financijska sredstva osigurat će se u Državnom proračunu na pozicijama nadležnih tijela.

4. Evaluirati primjenu Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji

Nositelj: Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti

Sunositelji: nadležna državna tijela

Aktivnosti:

1. osnovati radnu skupinu za izradu evaluacije primjene Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji
2. izraditi evaluacijski upitnik namijenjen državnim tijelima i jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave
3. izraditi evaluaciju primjene Zakona
4. temeljem rezultata i učinaka provedbe evaluacije izraditi izmjene i dopune Zakona

Rok:

Aktivnost 1.: 2011. godina

Aktivnost 2.: 2011. – 2012. godina

Aktivnost 3. i 4.: 2012. – 2013. godina

Pokazatelji uspješnosti:

1. osnovana radna skupina za izradu evaluacije primjene Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji
2. izrađen evaluacijski upitnik namijenjen državnim tijelima i jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave
3. broj državnih tijela koja su ispunila evaluacijske upitnike
4. broj jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koje su ispunile evaluacijske upitnike
5. izrađena evaluacija primjene Zakona
6. izrađene izmjene i dopune Zakona temeljem rezultata i učinaka provedbe evaluacije

Potrebna financijska sredstva:

Potrebna financijska sredstva osigurat će se u Državnom proračunu na pozicijama

nadležnih tijela.

5. Izraditi izmjene i dopune Pravilnika o načinu i mjestu provođenja psihosocijalnog tretmana

Nositelj: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi

Sunositelji: Ministarstvo pravosuđa, organizacije civilnog društva

Aktivnosti:

1. osnovati radnu skupinu za izradu izmjena i dopuna Pravilnika o načinu i mjestu provođenja psihosocijalnog tretmana
2. izraditi prijedlog izmjena i dopuna Pravilnika

Rok: 2011. godina

Pokazatelji uspješnosti:

1. osnovana radna skupina za izradu izmjena i dopuna Pravilnika o načinu i mjestu provođenja psihosocijalnog tretmana
2. izrađen prijedlog izmjena i dopuna Pravilnika
3. usvojene izmjene i dopune Pravilnika

Potrebna financijska sredstva:

Potrebna financijska sredstva osigurat će se u Državnom proračunu na pozicijama nadležnih tijela.

VI. ZBRINJAVANJE I POTPORA ŽRTVAMA NASILJA U OBITELJI

a) Analiza i ocjena stanja

Izješće o provedbi Nacionalne strategije zaštite od nasilja u obitelji, za razdoblje od 2008. do 2010. godine, tijekom 2009. godine te Nacionalne politike za promicanje ravnopravnosti spolova 2006. –

2010., za razdoblje od listopada 2006. do prosinca 2008. godine, osobito u područjima *Ljudska prava žena i Nasilje nad ženama* ukazuje da je značajan napredak realiziran u području suzbijanja nasilja u obitelji i drugih oblika nasilja nad ženama te unaprjeđenja zaštite prava i položaja žena žrtava nasilja u obitelji. Međutim, evidentna je i činjenica da svi dionici u borbi protiv svih oblika nasilja nad ženama imaju obvezu i nadalje poduzimati aktivnosti u okviru svog djelokruga rada radi unaprjeđenja sustava zaštite prava i unaprjeđenja položaja svih žrtava nasilja u obitelji, osobito žena s invaliditetom, kao dvostruko diskriminirane osjetljive skupine sa specifičnim potrebama. Nadalje, poseban naglasak je stavljen na promicanje i unaprjeđenje suradnje mehanizama za zaštitu i promicanje ravnopravnosti spolova na lokalnoj razini – županijskih povjerenstava za ravnopravnost spolova s organizacijama civilnog društva koje programski djeluju s ciljem zaštite žrtava nasilja u obitelji i unaprjeđenja njihova položaja, kao i organizacijama civilnog društva koje programski djeluju u svrhu zaštite i promicanja ravnopravnosti spolova, radi poticanja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na osiguravanje kontinuirane financijske potpore namijenjene radu skloništa za žrtve nasilja u obitelji.

Slijedom potrebe za sustavnom financijskom potporom radu savjetovališta i skloništa

za žrtve nasilja u obitelji koja vode organizacije civilnog društva, značajni pomaci u tom pravcu vidljivi su u posljednje dvije godine. Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, gradovi, županije i organizacije civilnog društva koje vode skloništa za žrtve nasilja u obitelji su, povodom obilježavanja 25. studenoga – Međunarodnog dana borbe protiv nasilja nad ženama 2008. godine potpisali ugovore o sufinanciranju rada pet skloništa i savjetovašta za žrtve nasilja u obitelji na području Zagrebačke, Karlovačke, Brodsko-posavske i Istarske županije. Poradi pružanja financijske potpore radu skloništa i na ostalim područjima Republike Hrvatske tijekom 2010. godine potpisani su ugovori Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti i još pet organizacija civilnog društva koje vode skloništa na području Splitsko-dalmatinske, Bjelovarsko-bilogorske, Primorsko-goranske, Sisačko-moslavačke i Vukovarsko-srijemske županije. Financijska potpora organizacijama civilnog društva koje vode savjetovašta i skloništa za žrtve nasilja u obitelji osigurava se i na pozicijama drugih tijela državne uprave te proračunima jedinica lokalne i regionalne (područne) samouprave. Također, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi osiguralo je financiranje smještaja za 130 djece i odraslih osoba žrtava obiteljskog nasilja, u devet pravnih osoba koje vode organizacije civilnog društva, vjerske zajednice ili druge pravne osobe. Na ovaj način teži se uspostavi trajne i sustavne financijske potpore organizacijama/ustanovama koje se bave pružanjem podrške i zaštite žrtvama nasilja u obitelji.

Osim financijske potpore radu savjetovašta i skloništa iz sredstava Državnog proračuna, potpora se pruža i ostalim organizacijama civilnog društva koje programski djeluju u cilju prevencije pojave nasilja u obitelji, zaštite žrtava nasilja u obitelji, ostvarenja ravnopravnosti spolova kao i pomoći počinitelju nasilja u obitelji u promjeni njegova ponašanja te se u okviru raspoloživih sredstava Državnoga proračuna svake proračunske godine raspisuju natječaji za prijavu projekata organizacija civilnog društva iz područja zaštite, poštivanja i promicanja ljudskih prava te zaštite od nasilja u obitelji. U području pomoći žrtvama nasilja u obitelji posebnu važnost imaju SOS telefoni za žene i djecu žrtve nasilja u obitelji, uključujući i telefon za žene s invaliditetom žrtve nasilja, pozivom na koje u kriznim situacijama osobe u potrebi mogu dobiti relevantne informacije o mogućnostima zaštite svojih prava.

Nadalje, od iznimne je važnosti i uspostava sustava vođenja statističkih podataka o nasilju u obitelji i to na način da iz statistike proizlazi: odnos srodstva žrtve i počinitelja nasilja, podaci o spolu, dobi žrtve i počinitelja, primijenjenim mjerama kao i podatak o recidivu kod počinitelja.

Posebnu pažnju potrebno je posvetiti brizi o žrtvama nasilja u obitelji, a vezano uz zapošljavanje i rješavanje stambenog pitanja što predstavlja ključne uvjete za osamostaljenje žrtava nasilja, najčešće žena i djece.

Podaci iz evidencije Hrvatskog zavoda za zapošljavanje o broju nezaposlenih osoba žrtava nasilja u obitelji, uključenih u radionice aktivnog traženja posla i psihosocijalne potpore, aktivnosti profesionalnog usmjeravanja i procjene radne sposobnosti, obrazovne aktivnosti u cilju poboljšanja njihove zapošljivosti, kao i o broju nezaposlenih osoba – žrtava obiteljskog nasilja koje su se zaposlile posredstvom Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, pokazuju da je tijekom 2009. godine u svim područnim službama Hrvatskoga zavoda za zapošljavanje evidentirano 69 nezaposlenih osoba – žrtava nasilja u obitelji, od kojih je zaposleno njih 13. U razdoblju od 1. siječnja do 30. rujna 2010. godine u evidenciji nezaposlenih bilo je prijavljeno 154 žrtava nasilja u obitelji od kojih je zaposleno njih 20. U cilju povećanja zapošljivosti nezaposlenih osoba – žrtava nasilja u obitelji iste su bile uključene u radionice aktivnog traženja posla i psihosocijalne potpore, aktivnosti

profesionalnog usmjeravanja i procjene radne sposobnosti te obrazovne aktivnosti.

Dosadašnja iskustva Hrvatskog zavoda za zapošljavanje u radu s osjetljivim skupinama, odnosno sa skupinama nezaposlenih osoba s faktorima otežane zapošljivosti, ukazuju na potrebu vođenja preciznije evidencije žrtava obiteljskog nasilja kao i specifičnih podskupina osoba s invaliditetom koje mogu biti diskriminirane po više osnova kao što su žene s invaliditetom žrtve nasilja u obitelji.

U razdoblju od 8. veljače 2010. godine do 30. rujna 2010. godine mjerama iz nadležnosti Hrvatskog zavoda za zapošljavanje u sklopu Nacionalnog plana za poticanje zapošljavanja 2009. – 2010. obuhvaćeno je 9.540 osoba, od toga 4 osobe žrtve obiteljskog nasilja. Od ukupnog broja žrtava obiteljskog nasilja obuhvaćenih mjerama za dvije osobe je sufinancirano zapošljavanje, a za dvije osobe je financirano obrazovanje.

Tijekom 2009. godine kroz primjenu mjera aktivne politike zapošljavanja, prema Nacionalnom planu za poticanje zapošljavanja za 2009. i 2010. godinu u programima javnih radova zaposlene su dvije žene žrtve obiteljskog nasilja, a dvije žrtve obiteljskog nasilja su bile uključene u programe obrazovanja.

Žene žrtve obiteljskog nasilja prepoznate su kao dio posebne skupine nezaposlenih osoba za koje se primjenjuju mjere aktivne politike uz fleksibilan pristup, što znači da im je umjesto propisane dužine prijave od najmanje 6 ili 12 mjeseci u evidenciji nezaposlenih za ostvarivanje prava na sufinanciranje ili financiranje obrazovanja i zapošljavanja dovoljna samo prijava u evidenciju nezaposlenih, kao i da se za njih po prestanku radnog odnosa zbog viška zaposlenika može primijeniti potpora za zapošljavanje kod drugog poslodavca bez prijave u evidenciju nezaposlenih.

Vezano uz stambeno zbrinjavanje žrtava analizirajući probleme žrtava nasilja u protekle tri godine vidljivo je da je jedan od akutnih problema upravo poboljšanje statusa žrtava s aspekta stanovanja. Žrtve nasilja zajedno sa svojom djecom, nakon izlaska iz skloništa najčešće se suočavaju upravo sa problemom stambenog zbrinjavanja. Kako se uglavnom radi o jednoroditeljskim obiteljima (nakon razvoda), lošeg imovinskog stanja, kao jedini preostali izlaz ostaje im najam stana koji su im nedostupni zbog visoke najamnine. Kako bi se ubrzalo rješavanje ovih potreba žrtava nasilja u obitelji potrebna je naglašena inicijativa lokalne i područne (regionalne) samouprave u poduzimanju rješavanja stambenih potreba ove socijalne grupe. Pri tome treba uzeti svakako u obzir da je većina žena zlostavljanih u obitelji, vrlo lošeg ekonomskog statusa i nije u mogućnosti potrošiti novčana sredstva i vrijeme na odvjetnika i sudski postupak.

Ujedno, osobitu pažnju potrebno je posvetiti starijim i nemoćnim osobama koje se teže prepoznaju kao žrtve nasilja u obitelji, kako zbog zdravstvenim stanjem reducirane mogućnosti kretanja, tako i nesnalaženja i nesprenosti na traženje pomoći i zaštite od nasilja koji vrše njihovi bližnji. Stoga je potrebno senzibilizirati stručne službe, kao i lokalnu zajednicu na taj problem, kako bi mogli prepoznati i djelovati s ciljem zaštite i pomoći.

b) Ciljevi

- osigurati financijsku potporu skloništima za žrtve nasilja u obitelji,
- osigurati financijsku potporu radu organizacija civilnog društva koje rade na prevenciji i suzbijanju različitih oblika nasilja u obitelji,
- osigurati zapošljavanje žrtava nasilja u obitelji,

- osigurati stambeno zbrinjavanje žrtava nasilja u obitelji,
- unaprjeđivati sustav zaštite prava posebno osjetljivih skupina osoba – žrtava nasilja u obitelji.

c) Mjere

1. Osigurati financijsku potporu radu skloništa i savjetovališta za žrtve nasilja u obitelji koje vode organizacije civilnog društva na području cijele Republike Hrvatske

Nositelji: Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave prema usvojenim planovima

Sunositelji: organizacije civilnog društva

Aktivnosti:

1. osigurati financijska sredstva namijenjena radu skloništa i savjetovališta za žrtve nasilja u obitelji u proračunu prema mogućnostima svakog pojedinog tijela, vodeći računa o omogućavanju kontinuiteta u pružanju usluga krajnjim korisnicima
2. izvršiti procjenu kvalitete programa rada skloništa i savjetovališta za žrtve nasilja koje vode organizacije civilnog društva
3. izvršiti procjenu usklađenosti programa rada sa zajedničkim kriterijima državnih tijela i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave
4. izvršiti evaluaciju provedbe programa rada skloništa i savjetovališta za žrtve nasilja

Rok: Kontinuirano

Pokazatelji uspješnosti:

1. osigurana financijska sredstva u proračunu
2. broj skloništa i savjetovališta čiji su programi rada usklađeni sa zajedničkim kriterijima državnih tijela i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave
3. broj skloništa i savjetovališta kojima je pružena financijska potpora
4. broj izvršenih nadzora
5. izvršena evaluacija provedbe programa rada skloništa i savjetovališta za žrtve nasilja
6. broj i zadovoljstvo korisnika usluga savjetovališta i skloništa utvrđeni temeljem provedene evaluacije

Potrebna financijska sredstva:

Potrebna financijska sredstva osigurati će se u Državnom proračunu na pozicijama nadležnog tijela i proračunu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema usvojenim planovima.

2. Osigurati zbrinjavanje djece i odraslih osoba žrtava nasilja u obitelji

Nositelji: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave prema usvojenim planovima

Sunositelji: organizacije civilnog društva

Aktivnosti:

1. utvrditi ispunjavanje uvjeta iz *Pravilnika o vrsti i djelatnosti doma socijalne skrbi, načinu pružanja skrbi izvan vlastite obitelji, uvjetima prostora, opreme i radnika doma socijalne skrbi, terapijske zajednice, vjerske zajednice, udruge i drugih pravnih osoba te centra za pomoć i njegu u kući*

2. davati suglasnost za obavljanje djelatnosti smještaja i zbrinjavanja djece i odraslih osoba žrtava nasilja u obitelji

3. izdavati dozvole za početak rada

4. osigurati financijska sredstva u proračunu

Rok: Kontinuirano

Pokazatelji uspješnosti:

1. utvrđeno ispunjavanje uvjeta iz *Pravilnika o vrsti i djelatnosti doma socijalne skrbi, načinu pružanja skrbi izvan vlastite obitelji, uvjetima prostora, opreme i radnika doma socijalne skrbi, terapijske zajednice, vjerske zajednice, udruge i drugih pravnih osoba te centra za pomoć i njegu u kući*

2. broj izdanih suglasnosti za obavljanje djelatnosti smještaja i zbrinjavanja djece i odraslih osoba žrtava nasilja u obitelji

3. broj izdanih dozvola za početak rada (obavljanja smještaja)

4. osigurana financijska sredstva u proračunu

Potrebna financijska sredstva:

Potrebna financijska sredstva osigurat će se u Državnom proračunu na pozicijama nadležnog tijela i proračunu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema usvojenim planovima.

3. Poticati jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave na osiguravanje kontinuirane financijske potpore namijenjene radu skloništa za žrtve nasilja u obitelji

Nositelj: županijska povjerenstva za ravnopravnost spolova

Sunositelji: jedinice područne (regionalne) i lokalne samouprave prema usvojenim planovima, organizacije civilnog društva

Aktivnosti:

1. redovito održavati sastanke predstavnika županijskih povjerenstava za ravnopravnost spolova, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te organizacija civilnog društva koje programski djeluju s ciljem zaštite žrtava nasilja u obitelji i unaprjeđenja njihova položaja, kao i organizacija civilnog društva koje programski djeluju u svrhu zaštite i promicanja ravnopravnosti spolova – koje vode

skloništa za žrtve nasilja u obitelji

2. predlagati predstavničkim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave financiranje aktivnosti organizacija civilnog društva koje vode skloništa za žrtve nasilja u obitelji

3. predlagati otvaranje zasebnih stavki u proračunima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave namijenjenih financiranju aktivnosti organizacija civilnog društva koje vode skloništa za žrtve nasilja u obitelji

Rok: Kontinuirano

Pokazatelji uspješnosti:

1. broj održanih sastanaka predstavnika županijskih povjerenstava za ravnopravnost spolova, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te organizacija civilnog društva koje vode skloništa za žrtve nasilja u obitelji, u izvještajnom periodu

2. procjena korisnosti održanih sastanaka od strane sudionika utvrđeni temeljem provedene evaluacije na kraju svakog sastanka

3. ukupan iznos financijskih sredstava izdvojenih u izvještajnom periodu namijenjen financiranju aktivnosti organizacija civilnog društva koje vode skloništa za žrtve nasilja u obitelji

4. uvedene zasebne stavke u proračunima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave namijenjene financiranju aktivnosti organizacija civilnog društva koje vode skloništa za žrtve nasilja u obitelji te iznos osiguranih ukupnih godišnjih financijskih sredstava na navedenim stavkama

5. broj skloništa za žrtve nasilja u obitelji koja su ostvarila financijsku potporu od strane jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Potrebna financijska sredstva:

Potrebna financijska sredstva osigurat će se u proračunima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema usvojenim planovima.

4. Financijski poduprijeti provođenje projekata i programa organizacija civilnog društva koje rade na prevenciji pojave i suzbijanju različitih oblika nasilja u obitelji

Nositelji: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Ured za ljudska prava Vlade Republike Hrvatske, Ured za ravnopravnost spolova Vlade Republike Hrvatske, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave prema usvojenim planovima

Sunositelji: organizacije civilnog društva

Aktivnosti:

1. osigurati financijska sredstva za provođenje projekata i programa organizacija civilnog društva koje rade na prevenciji pojave i suzbijanju različitih oblika nasilja u obitelji

2. financijski poduprijeti provođenje projekata i programa organizacija civilnog

društva koje rade na prevenciji pojave i suzbijanju različitih oblika nasilja u obitelji, uvažavajući odredbe važećih propisa i kriterija

3. u suradnji s Uredom za udruge Vlade Republike Hrvatske započeti program evaluacije financiranih i provedenih projekata i programa organizacija civilnog društva koje rade na prevenciji pojave i suzbijanju različitih oblika nasilja u obitelji

Rok:

Aktivnosti 1. i 2.: kontinuirano

Aktivnost 3.: 2011.

Pokazatelji uspješnosti:

1. osigurana financijska sredstva za provođenje projekata i programa organizacija civilnog društva koje rade na prevenciji pojave i suzbijanju različitih oblika nasilja u obitelji

2. broj organizacija civilnog društva koje rade na prevenciji pojave i suzbijanju različitih oblika nasilja u obitelji koje su ostvarile financijsku potporu provedbi projekta

3. broj i kvaliteta projekata i programa organizacija civilnog društva za koje je ostvarena financijska potpora

4. broj i zadovoljstvo korisnika projekata i programa utvrđeni temeljem provedene evaluacije projekata i programa

4. uspostavljen program evaluacije financiranih i provedenih projekata i programa organizacija civilnog društva koje rade na prevenciji pojave i suzbijanju različitih oblika nasilja u obitelji

Potrebna financijska sredstva:

Potrebna financijska sredstva osigurat će se u Državnom proračunu i proračunu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema usvojenim planovima.

5. Planirati i programirati zapošljavanje žrtava nasilja u obitelji

Nositelj: Hrvatski zavod za zapošljavanje

Sunositelji: Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave prema usvojenim planovima, obrazovne institucije, poslodavci, organizacije civilnog društva

Aktivnosti:

1. izraditi analizu rezultata Nacionalnog akcijskog plana zapošljavanja za svaku godinu u odnosu na žrtve nasilja u obitelji

2. poticati zapošljavanje žrtava nasilja u obitelji

3. pratiti zapošljavanje žrtava nasilja u obitelji

4. pratiti provedbu mjera iz strategije osnaživanja poduzetništva žrtava nasilja u obitelji

Rok: kontinuirano

Pokazatelji uspješnosti:

1. izrađena analiza rezultata Nacionalnog akcijskog plana zapošljavanja za svaku godinu u odnosu na žrtve nasilja u obitelji
2. broj i zadovoljstvo kvalitetom usluga zaposlenih žrtava nasilja u obitelji utvrđeni temeljem provedene evaluacije
3. redovito praćenje provedbe mjera iz strategije osnaživanja poduzetništva žrtava nasilja u obitelji

Potrebna financijska sredstva:

Potrebna financijska sredstva osigurat će se u Državnom proračunu na pozicijama nadležnog tijela.

6. Poticati poslodavce na zapošljavanje žrtava nasilja u obitelji

Nositelji: Hrvatski zavod za zapošljavanje

Sunositelji: Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, Hrvatska obrtnička komora, Hrvatska gospodarska komora, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave prema usvojenim planovima, organizacije civilnog društva

Aktivnosti:

1. informirati poslodavce o mogućnostima i prednostima zapošljavanja žrtava nasilja u obitelji putem predavanja, tiskanih materijala te informativnih televizijskih i radioemisija
2. pratiti provedbu programa uvođenja potpora poduzetnicima, pravnim i fizičkim osobama koje zapošljavaju žrtve nasilja u obitelji

Rok: kontinuirano

Pokazatelji uspješnosti:

1. broj održanih predavanja, tiskanih materijala, informativnih televizijskih i radioemisija o mogućnostima i prednostima zapošljavanja žrtava nasilja u obitelji
2. broj poslodavaca sudionika predavanja
3. osigurano praćenje provedbe programa uvođenja potpora poduzetnicima, pravnim i fizičkim osobama koje zapošljavaju žrtve nasilja u obitelji
4. broj poslodavaca koji su ostvarili pravo na potporu zapošljavanjem žrtava nasilja u obitelji

Potrebna financijska sredstva:

Potrebna financijska sredstva osigurat će se na pozicijama nadležnih tijela u Državnom proračunu i proračunima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema usvojenim planovima. Mogućnost iznalaženja potrebnih sredstava kroz sredstva fondova EU.

7. Osigurati trajno i privremeno stambeno zbrinjavanje žrtava nasilja u obitelji sukladno raspoloživim stambenim prostorima

Nositelj: Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva

Sunositelji: Agencija za pravni promet i posredovanje nekretninama, centri za socijalnu skrb, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave

Aktivnosti:

1. utvrđivanje prava na stambeno zbrinjavanje
2. osiguravanje stambenog objekta, kupovinom, obnovom ili darovanjem osnovnoga građevinskog materijala
3. vođenje posebne evidencije o podnositeljima zahtjeva za stambeno zbrinjavanje žrtava nasilja u obitelji
4. vođenje posebne evidencije o stambenom zbrinjavanju žrtava nasilja u obitelji

Rok:

Aktivnost 1. – 2.: u roku od 60 dana od zaprimanja zamolbe

Aktivnost 3.: u skladu s financijskim sredstvima osiguranim u proračunu/kontinuirano

Aktivnost 4.: kontinuirano

Pokazatelji uspješnosti

1. broj podnesenih zahtjeva za stambeno zbrinjavanje
2. broj stambeno zbrinutih osoba u odnosu na broj podnesenih takvih zahtjeva
3. utrošena financijska sredstva za stambeno zbrinjavanje žrtava nasilja u obitelji

Potrebna financijska sredstva

Potrebna financijska sredstva osigurat će se u Državnom proračunu na pozicijama nadležnih tijela.

8. Kontinuirano unaprjeđivati sustav zaštite prava i unaprjeđenja položaja žena s invaliditetom žrtava nasilja u obitelji

Nositelji: Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti i Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi

Sunositelji: Ured za ravnopravnost spolova Vlade Republike Hrvatske, Ured za ljudska prava Vlade Republike Hrvatske, Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske, Ministarstvo pravosuđa, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave prema usvojenim planovima, organizacije civilnog društva koje skrbe o osobama s invaliditetom, organizacije civilnog društva koje programski djeluju s ciljem zaštite i promicanja ravnopravnosti spolova

Aktivnosti

1. redovito održavati sastanke, okrugle stolove i konferencije nastavno na

problematiku žena s invaliditetom žrtava nasilja u obitelji

2. provoditi izobrazbu djelatnika različitih sustava o specifičnostima pojedine vrste invaliditeta

3. osiguravati redovitu financijsku potporu aktivnostima organizacijama civilnog društva koje programski djeluju s ciljem zaštite prava žena s invaliditetom i unaprjeđenja položaja žena s invaliditetom žrtava nasilja u obitelji, uvažavajući odredbe važećih propisa i kriterija

4. u suradnji s Uredom za udruge Vlade Republike Hrvatske započeti program evaluacije financiranih i provedenih projekata i programa organizacija civilnog društva koje djeluju s ciljem zaštite prava i unaprjeđenja položaja žena s invaliditetom žrtava nasilja u obitelji

5. provesti analizu arhitektonske i komunikacijske usklađenosti skloništa za žrtve nasilja s važećim propisima i odredbama nacionalnih dokumenata

6. izraditi plan usklađivanja skloništa s važećim propisima i odredbama nacionalnih dokumenata

7. provoditi prilagodbu skloništa potrebama osoba s invaliditetom sukladno važećim propisima

Rok:

Aktivnosti 1.– 3.: Kontinuirano

Aktivnost 4. i 5.: 2011.

Aktivnost 6.: 2012.

Aktivnost 7: 2013. i kontinuirano

Pokazatelji uspješnosti

1. broj održanih sastanaka, okruglih stolova i konferencija u izvještajnom periodu

2. procjena korisnosti održanih sastanaka, okruglih stolova i konferencija od strane sudionika utvrđena temeljem provedene evaluacije na kraju svakog skupa

3. procjena utjecaja poduzetih aktivnosti proizašlih iz zaključaka sa održanih sastanaka, okruglih stolova i konferencija nastavno na unaprjeđenje sustava zaštite prava i unaprjeđenja položaja žena s invaliditetom žrtava nasilja u obitelji

4. broj i kvaliteta provedenih programa izobrazbe djelatnika različitih sustava o specifičnostima pojedine vrste invaliditeta

5. osigurana financijska sredstva za provođenje aktivnosti organizacija civilnog društva koje programski djeluju s ciljem zaštite prava žena s invaliditetom i unaprjeđenja položaja žena s invaliditetom žrtava nasilja u obitelji

6. utvrđeni iznosi financijskih potpora dodijeljenih organizacijama civilnog društva u izvještajnom periodu

7. uspostavljen program evaluacije financiranih i provedenih projekata i programa organizacija civilnog društva koje djeluju s ciljem zaštite prava i unaprjeđenja

položaja žena s invaliditetom žrtava nasilja u obitelji

8. provedena analiza arhitektonske i komunikacijske usklađenosti skloništa za žrtve nasilja s važećim propisima i odredbama nacionalnih dokumenata

9. izrađen plan usklađivanja skloništa s važećim propisima i odredbama nacionalnih dokumenata

10. provedena prilagodba skloništa potrebama osoba s invaliditetom sukladno važećim propisima

11. broj skloništa s arhitektonskim i komunikacijskim rješenjima prilagođenim potrebama osoba s invaliditetom

12. procjena korisnosti i zadovoljstva osoba s invaliditetom arhitektonskim i komunikacijskim prilagodbama skloništa za žene i djecu žrtve nasilja u obitelji njihovim potrebama

Potrebna financijska sredstva

Potreba financijska sredstva za provedbu mjere osigurati će se u Državnom proračunu na pozicijama nadležnih tijela i u proračunima jedinica područne (regionalne) i lokalne samouprave prema usvojenim planovima.

9. Štititi osobe treće životne dobi od nasilja u obitelji

Nositelj: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi i Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti

Sunositelji: centri za socijalnu skrb, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave prema usvojenim planovima

Aktivnosti:

1. izraditi upitnik za prikupljanje podataka o pojavnosti obiteljskog nasilja prema osobama treće životne dobi

2. prikupiti podatke i napraviti analizu

3. distribuirati rezultate analize relevantnim službama

4. održati stručni skup na temu međuresorne suradnje na području zaštite osoba treće životne dobi od nasilja u obitelji

Rok:

Aktivnost 1. – 3.: 2012. godina

Aktivnost 4.: 2013. godina

Pokazatelji uspješnosti:

1. izrađen upitnik za prikupljanje podataka o pojavnosti obiteljskog nasilja prema osobama treće životne dobi

2. prikupljeni podaci i izrađena analiza zastupljenosti i pojavnosti fenomena zlostavljanja u obitelji osoba treće životne dobi

3. distribuirani rezultati analize stručnjacima relevantnih službi (broj subjekata kojima je analiza dostavljena)

4. održan stručni skup na temu međuresorne suradnje na ovom području.

Potrebna financijska sredstva:

Potrebna financijska sredstva osigurat će se u Državnom proračunu na pozicijama nadležnih tijela.

10. Osigurati prilagođeni prostor i primjerenu komunikacijsku opremu za ispitivanje žrtava, posebice djece

Nositelji: Ministarstvo unutarnjih poslova i Ministarstvo pravosuđa

Aktivnosti:

1. opremiti prostorije sudova i policije u cilju zadovoljenja potreba žrtava
2. osigurati financijska sredstva namijenjena opremanju sudova i prostora policije

Rok: kontinuirano

Pokazatelji uspješnosti:

1. broj opremljenih prostorija sudova i policije
2. osigurana sredstva namijenjena opremanju sudova i prostora policije

Potrebna financijska sredstva:

Potrebna financijska sredstva osigurat će se u Državnom proračunu na pozicijama nadležnih tijela.

11. Provesti istraživanje na temu nasilja u obitelji

Nositelji: Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti

Sunositelji: znanstvene institucije, nezavisni stručnjaci

Aktivnosti:

1. provesti istraživanje na temu nasilja u obitelji
2. javno objaviti rezultate istraživanja u cilju razvoja preventivne politike

Rok: 2013. godina

Pokazatelji uspješnosti:

2. provedeno istraživanje na temu nasilja u obitelji
3. javno objavljeni rezultati istraživanja

Potrebna financijska sredstva:

Potrebna financijska sredstva osigurat će se u Državnom proračunu na pozicijama nadležnog tijela.

VII. SENZIBILIZACIJA JAVNOSTI ZA PROBLEMATIKU NASILJA U OBITELJI

a) Analiza i ocjena stanja

Temeljem preporuka Vijeća Europe Republika Hrvatska je, u razdoblju od 2006. do 2008. godine, provodila *Kampanju za borbu protiv obiteljskog nasilja nad ženama. Ciljevi Nacionalne kampanje za borbu protiv obiteljskog nasilja nad ženama*, slijedom Plana Kampanje Vijeća Europe, ostvarivali su se kroz pravne i političke mjere (osiguravanjem financijske potpore ženskim organizacijama koje djeluju u cilju promicanja ženskih prava, onemogućavanjem obavljanja javnih funkcija osobama koje su evidentirane kao počinitelji nasilja u obitelji), potporu i zaštitu žrtvama (osiguravanjem dostupnosti besplatnog liječenja i psihosocijalne pomoći žrtvama nasilja, jačanjem senzibiliziranosti i odlučnosti žrtava i drugih članova obitelji u prekidanju šutnje o obiteljskom nasilju), prikupljanje podataka vezanih uz problematiku nasilja u obitelji po spolu, tipu nasilja, odnosu počinitelja prema žrtvi i njihovo objavljivanje u statističkom godišnjaku kao i podizanje razine svijesti. Slogan *Nacionalne kampanje* bio je: »Za nasilje nema opravdanja!«.

Također, unazad nekoliko godina provodile su se i razne kampanje za suzbijanje nasilja u obitelji i drugih oblika nasilja nad ženama na lokalnim razinama, o čijoj provedbi aktivnosti su izvijestila pojedina županijska povjerenstva za ravnopravnost spolova.

Sukladno navedenom, dosadašnja iskustva pokazala su da sustavna provedba raznih ciljanih aktivnosti i medijskih kampanja na nacionalnoj i lokalnoj razini značajno unaprjeđuje razvoj osviještenosti šire javnosti o problematici nasilja u obitelji i štetnim posljedicama nasilničkog ponašanja te nužnosti prevencije i suzbijanja nasilja u obitelji kao i adekvatne zaštite žrtava te je stoga slične aktivnosti nužno provoditi i nadalje.

Nastavno na prijedloge iz rasprave sa tematske sjednice (28. sjednice Odbora) Odbora za ravnopravnost spolova Hrvatskog sabora povodom obilježavanja 25. studenog – Međunarodnog dana borbe protiv nasilja nad ženama na temu »Život i problemi žrtava nasilja nakon izlaska iz skloništa«, sudionici tematske sjednice – predstavnici nadležnih državnih i drugih tijela, institucija i organizacija civilnog društva, između ostalih, donijeli su i preporuku (prijedlog) koja se odnosi na obvezu nadležnih tijela da kontinuirano prate medijska izvještavanja o nasilju u obitelji te potiču medije da prikazivanjem programskih sadržaja ne promiču nasilje, odnosno potrebno je upozoriti medije koji utječu na promoviranje nasilja neadekvatnim prikazivanjem.

U cilju podizanja svijesti javnosti o problematici nasilja u obitelji te potrebama žrtava nasilja tijela državne uprave, organizacije civilnog društva, druge institucije i organizacije u svom djelovanju posebnu pažnju poklanjaju i obilježavanju nacionalnih i međunarodnih dana vezanih uz promicanje ljudskih prava te borbu protiv nasilja u obitelji. Obilježavanja se održavaju redovito svake godine i to putem okruglih stolova, prezentacija, stručnih skupova, predavanja te postavljanjem prigodnih štandova s promidžbenim materijalima. Na obilježavanja su pozvani predstavnici medija koji imaju posebnu ulogu u slučajevima izvještavanja o nasilju u obitelji.

Hrvatska radiotelevizija (HRT), kao javna ustanova u vlasništvu Republike Hrvatske, ima zakonsku i moralnu obvezu donijeti i provoditi mjere, koje za svrhu imaju informiranje i izobrazbu, odnosno medijsko promicanje javnog dobra, a u tom

kontekstu i promicanje svijesti o ravnopravnosti spolova, te zaštite od nasilja u obitelji. Naime, HRT kao javni medij sukladno obvezama iz Zakona o Hrvatskoj radioteleviziji (»Narodne novine« br. 43/92, 94/93 i 24/96) ima zadaću informiranja i promicanja rodno osjetljivih politika sa svrhom podizanja javne svijesti o ravnopravnosti spolova i neprihvatljivosti bilo kakvog nasilja u obitelji. U tom kontekstu, primjereno medijskoj logici i pristupu stvarima, Nacrt Plana djelovanja HRT-a za razdoblje 2011. – 2016., predstavlja dio Plana djelovanja HRT-a za promicanje i uspostavljanje ravnopravnosti spolova, koji je usvojilo Ravnateljstvo HRT-a, a koji treba odobriti Ured za ravnopravnost spolova Vlade RH.

Analizirajući dokumente i izvješća uredništava i rukovodećih tijela HRT-a, utvrđeno je da osobito uredničkom i novinarskom kadru nedostaju neka elementarna znanja o samom problemu, a onda i o zakonima, institucijama i organizacijama civilnog društva koje se bave ovim za društvo iznimno važnim pitanjima. Uočeno je da u punoj mjeri nisu iskorišteni ljudski resursi i edukacijske mogućnosti s kojima raspolaže HRT, što se promijenilo osnivanjem Edukacijskog centra HRT-a. Edukacijski centar HRT-a osposobljen je i spreman, u suradnji s državnim tijelima te Hrvatskim novinarskim društvom (HND), organizirati radionice i za novinare koji nisu zaposlenici HRT-a čime bi ih se dodatno senzibiliziralo za problematiku nasilja u obitelji te pridonijelo uspostavi kvalitetnijeg sustava izvještavanja o navedenoj problematici.

Uza sve navedeno, valja uzeti u obzir da je na HRT-u zaposleno 1410 žena i 2022 muškarca, a kad je o novinarskom kadru riječ na Hrvatskoj televiziji radi 516 novinara, od čega 62,81% žena i 37,19% muškaraca, a na Hrvatskom radiju 296 novinara, od čega 59,80% žena i 40,20% muškaraca (prema podacima od 22. travnja 2010. godine).

Upravo vođeni tim spoznajama o dobrim i lošim primjerima iz prakse, izrađen je Nacrt Plana djelovanja Hrvatske radio televizije kao dijela Nacionalne strategije zaštite od nasilja u obitelji, za razdoblje od 2011. do 2016. godine.

b) Ciljevi

- senzibilizacija medijskih radnika o štetnosti nasilničkog ponašanja i provođenje dodatnih edukacija o mogućnostima izvještavanja o navedenoj problematici,
- razvoj svijesti javnosti o štetnosti nasilničkog ponašanja,
- senzibilizacija za problematiku nasilja u obitelji.

c) Mjere

1. Osigurati dostupnost informacija o zaštiti od nasilja u obitelji

Nositelj: Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvo pravosuđa, Ured za ravnopravnost spolova Vlade RH, Ured za ljudska prava Vlade RH

Sunositelji: jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave prema usvojenim planovima, organizacije civilnog društva

Aktivnosti:

1. izraditi i tiskati informativne pisane materijale koje će svaki od resora dijeliti

žrtvama nasilja u cilju njihove potpune informiranosti o svim mogućnostima koje stoje na raspolaganju unutar različitih sustava

2. distribuirati tiskani materijal radi osiguravanja dostupnosti osobama u potrebi

Rok: kontinuirano

Pokazatelji uspješnosti:

1. broj i kvaliteta izrađenih i podijeljenih materijala

Potrebna financijska sredstva:

Potrebna financijska sredstva osigurat će se u Državnom proračunu na pozicijama nadležnih tijela.

2. Redovito obilježavati datume koji su vezani za ljudska prava i senzibiliziranje javnosti za problematiku nasilja u obitelji

Nositelj: Ured za ljudska prava Vlade Republike Hrvatske, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti

Sunositelji: Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo pravosuđa, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Ured za ravnopravnost spolova Vlade Republike Hrvatske, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave prema usvojenim planovima, organizacije civilnog društva

Aktivnosti:

1. redovito obilježavati datume koji su vezani uz promicanje ljudskih prava i unaprjeđenje položaja žrtava nasilja u obitelji

Rok: kontinuirano

Pokazatelji uspješnosti:

1. broj i kvaliteta provedenih aktivnosti

2. podijeljena određena količina materijala

3. zadovoljstvo korisnika aktivnosti

Potrebna financijska sredstva:

Potrebna financijska sredstva osigurat će se u Državnom proračunu na pozicijama nadležnih tijela.

3. Informirati javnost i promicati zaštitu od nasilja u obitelji putem medija

Nositelj: programsko vijeće HRT-a i ravnateljstvo HRT-a

Sunositelji: ravnatelji i glavni urednici informativnih programa HR-a i HTV-a te voditelj edukacijskog centra HRT-a

Aktivnosti:

1. planirati i, u skladu s financijskim i programskim mogućnostima, inicirati programe posvećene zaštiti od nasilja u obitelji

2. permanentno izvještavati Ravnateljstvo HRT-a o provođenju programa

3. permanentno izvještavati Programsko vijeće HRT-a o provođenju programa

Rok: kontinuirano

Ravnateljstvo HRT-a je već prihvatilo Plan djelovanja HRT-a za promicanje i uspostavljanje ravnopravnosti spolova. Predlaže se da se, s obzirom na medijski pristup stvarima koji se razlikuje od administrativnog, ovom Planu pridoda kao poseban dodatak Plan provođenja mjera zaštite od nasilja u obitelji (2011.-2016.).

Svake godine, informativni programi HR-a i HRT-a podnositi će Ravnateljstvu HRT-a izvješća o provođenju Plana djelovanja HRT-a za promicanje i uspostavljanje ravnopravnosti spolova, s posebnim osvrtom na aneks ovog Plana koji se odnosi na provođenje mjera zaštite od nasilja u obitelji.

Pokazatelji uspješnosti:

1. izrađen plan programa na temu zaštite od nasilja u obitelji
2. broj i kvaliteta programa posvećenih zaštiti od nasilja u obitelji
3. broj i kvaliteta izvještaja podnesenih Ravnateljstvu HRT-a
4. broj i kvaliteta izvještaja podnesenih Programskom vijeću HRT-a

Potrebna financijska sredstva:

Potrebna financijska sredstva osigurat će se na pozicijama nadležnog tijela.

4. Educirati urednike i novinare o hrvatskom zakonodavstvu koje se odnosi na zaštitu od nasilja u obitelji te rodno osjetljivom jeziku i suzbijanju jezičnog nasilja u medijima

Nositelj: programsko vijeće HRT-a i ravnateljstvo HRT-a

Sunositelji: ravnatelji i glavni urednici informativnih programa HR-a i HTV-a te voditelj edukacijskog centra HRT-a

Aktivnosti:

1. u Katalogu obrazovnih sadržaja koji se donosi na godišnjoj razini precizirati obrazovne mogućnosti i obveze urednika i novinara koji se, među ostalim, bave zaštitom od nasilja u obitelji
2. organizirati radionice za novinare o rodno osjetljivom jeziku, s posebnim naglaskom na prikriveno nasilje sadržanom u jeziku

Rok: kontinuirano

Edukacijski centar HRT-a je u Katalogu obrazovnih sadržaja za 2010. godinu, planirao edukacijske novinarske radionice posvećene zaštiti od nasilja u obitelji.

Krajem svake godine, Edukacijski centar HRT-a će u Katalogu obrazovnih sadržaja za slijedeću poslovnu godinu planirati sredstva, edukatore i broj polaznika radionica posvećenih zaštiti od nasilja u obitelji te količinu i način obrazovanja novinara o rodno osjetljivom jeziku, i u tom okviru o suzbijanju jezičnog nasilja.

Pokazatelji uspješnosti:

1. u Katalogu obrazovnih sadržaja precizirane obrazovne mogućnosti i obveze urednika i novinara koji se bave temom zaštite od nasilja u obitelji
2. broj i kvaliteta održanih radionica za novinare o rodno osjetljivom jeziku, s posebnim naglaskom na prikriveno nasilje sadržanom u jeziku
3. broj i zadovoljstvo novinara sudionika radionica utvrđeno temeljem provedene evaluacije na kraju svakog stručnog skupa

Potrebna financijska sredstva:

Potrebna financijska sredstva osigurat će se na pozicijama nadležnog tijela.

5. Sustavno pratiti i procjenjivati kolikoću i kakvoću radijskih i televizijskih uradaka posvećenih zaštiti od nasilja u obitelji te pratiti realizaciju planova vezanih za područje zaštite od nasilja u obitelji unutar radijskih i televizijskih uradaka

Nositelj: programsko vijeće HRT-a i ravnateljstvo HRT-a

Sunositelji: ravnatelji i glavni urednici informativnih programa HR-a i HTV-a te voditelj edukacijskog centra HRT-a

Aktivnosti:

1. izrađivati analize i izvještaje o kolikoći i kakvoći onih dijelova radijskog i televizijskog programa koji se bavi obiteljskim (partnerskim) nasiljem
2. podnositi izvještaje Ravnateljstvu HRT-a

Rok: kontinuirano

Radna skupina za praćenje provođenja Plana djelovanja HRT-a za promicanje i uspostavljanje ravnopravnosti spolova, (jedan član od tri zadužen je da prati provedbu mjera čiji je cilj zaštita od nasilja u obitelji), uz svako će svoje redovno izvješće, izvijestiti o kolikoći i kakvoći provođenja Plana provođenja mjera zaštite od nasilja u obitelji.

Pokazatelji uspješnosti:

1. broj izvještaja podnesenih Ravnateljstvu HRT-a
2. broj i kvaliteta radijskih i televizijskih uradaka posvećenih ravnopravnosti spolova i zaštiti od nasilja u obitelji

Potrebna financijska sredstva:

Potrebna financijska sredstva osigurat će se na pozicijama nadležnog tijela.

6. Poticati medije na adekvatno prikazivanje programskih sadržaja o problematici nasilja u obitelji, sukladno Priručniku sa smjernicama za medijsko izvještavanje o nasilju u obitelji

Nositelji: Hrvatska radiotelevizija

Sunositelji: Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Ured za ljudska prava Vlade Republike Hrvatske, Ured za ravnopravnost spolova Vlade Republike Hrvatske, organizacije civilnog društva

Aktivnosti:

1. poticati medije na adekvatno prikazivanje programskih sadržaja o problematici nasilja u obitelji, sukladno Priručniku sa smjernicama za medijsko izvještavanje o nasilju u obitelji, putem održavanja okruglih stolova, tribina, edukacijskih radionica i slično
2. u slučaju neadekvatnog prikazivanja programskih sadržaja, o navedenom obavijestiti nadležnog pravobranitelja/pravobraniteljicu i druga nadležna tijela

Rok: kontinuirano

Pokazatelji uspješnosti:

1. broj i vrsta aktivnosti (održanih okruglih stolova, tribina, edukacijskih radionica i slično) poduzetih s ciljem poticanja na adekvatno prikazivanje programskih sadržaja o problematici nasilja u obitelji, sukladno Priručniku sa smjernicama za medijsko izvještavanje o nasilju u obitelji
2. broj obavijesti prosljeđenih nadležnim tijelima

Potrebna financijska sredstva:

Potrebna financijska sredstva osigurat će se u Državnom proračunu na pozicijama nadležnih tijela.

7. Provoditi medijske kampanje za suzbijanje obiteljskog nasilja na nacionalnoj i lokalnoj razini s ciljem daljnje senzibilizacije javnosti za problematiku obiteljskog nasilja

Nositelj: županijska povjerenstva za ravnopravnost spolova, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave prema usvojenim planovima, organizacije civilnog društva, mediji

Sunositelji: Ured za ravnopravnost spolova Vlade Republike Hrvatske, Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Ured za ljudska prava Vlade Republike Hrvatske

Aktivnosti:

1. izraditi programe medijskih kampanja za suzbijanje obiteljskog nasilja s naglaskom na potrebu i obvezu prijavljivanja nasilja
2. redovito provoditi aktivnosti i mjere programa medijskih kampanja za suzbijanje obiteljskog nasilja

Rok:

Aktivnost 1.: 2011. godina

Aktivnost 2.: 2012. godina i kontinuirano

Pokazatelji uspješnosti:

1. broj i kvaliteta izrađenih programa medijskih kampanja za suzbijanje obiteljskog nasilja s naglaskom na potrebu i obvezu prijavljivanja nasilja
2. broj i kvaliteta provedenih medijskih kampanja
3. procjena korisnosti provedenih aktivnosti medijskih kampanja

Potrebna financijska sredstva:

Potrebna financijska sredstva osigurat će se u na pozicijama nadležnih tijela u Državnom proračunu te proračunima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema usvojenim planovima.

8. Upućivati preporuke odgojno-obrazovnim ustanovama za obilježavanje datuma vezanih uz promicanje ljudskih prava i prepoznavanje nasilja u obitelji kao kršenja ljudskih prava

Nositelj: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa

Sunositelji: odgojno-obrazovne institucije, Agencija za odgoj i obrazovanje

Aktivnosti:

1. redovito upućivati preporuke školama s predloženim sadržajima za obilježavanje datuma vezanih uz promicanje ljudskih prava i zaštite žrtava nasilja u obitelji

Rok: kontinuirano

Pokazatelji uspješnosti:

1. broj preporuka upućenih školama
2. broj škola uključenih u obilježavanje datuma vezanih uz promicanje ljudskih prava i zaštite žrtava nasilja u obitelji

Potrebna financijska sredstva:

Za provedbu ove mjere nisu potrebna dodatna financijska sredstva.

9. Redovito ažurirati Adresar ustanova, organizacija i ostalih institucija koje pružaju pomoć, podršku i zaštitu žrtvama nasilja u obitelji i osiguravati njegovu dostupnost najširem krugu osoba

Nositelji: Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, organizacije civilnog društva

Aktivnosti:

1. jednom godišnje prikupljati podatke o ustanovama, organizacijama i institucijama koje pružaju pomoć žrtvama nasilja u obitelji
2. izraditi izmjene i dopune Adresara
3. tiskati Adresar
4. objavljivati Adresar na web-stranicama i distribuirati Adresar

Rok: kontinuirano

Pokazatelji uspješnosti:

1. prikupljeni podaci o ustanovama, organizacijama i institucijama koje pružaju pomoć žrtvama nasilja u obitelji
2. izrađene izmjene i dopune Adresara
3. jednom godišnje izdavanje Adresara
4. objavljivanje Adresara na web-stranicama
5. broj tiskanih i distribuiranih primjeraka Adresara

Potrebna financijska sredstva:

Potrebna financijska sredstva osigurat će se u Državnom proračunu na pozicijama nadležnog tijela.

4. ZAVRŠNE ODREDNICE

1. Tijela državne uprave dužna su provoditi mjere iz Nacionalne strategije zaštite od nasilja u obitelji u cilju unaprjeđenja zaštite žrtava obiteljskog nasilja.
2. Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti prati provedbu Nacionalne strategije zaštite od nasilja u obitelji, za razdoblje od 2011. do 2016. godine i svake dvije godine izvještava Vladu Republike Hrvatske o njezinoj provedbi.
3. Sva tijela zadužena za provedbu mjera Nacionalne strategije zaštite od nasilja u obitelji trebaju izraditi propise za provedbu istih iz svoje nadležnosti.
4. Sva tijela zadužena za provedbu mjera Nacionalne strategije dužna su ih uvrstiti u svoje godišnje planove te za svaku godinu osigurati sredstva iz Državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za njihovu provedbu.
5. U slučaju promjene ustroja državnih tijela koja su nositelji mjera, ministarstvo nadležno za obitelj izvršit će promjenu nositelja mjera.
6. Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti tiskati će Nacionalnu strategiju u crnom tisku, na Brailleovom tisku ili u audiozapisu te će je objaviti na web-stranicama.
7. Nacionalna strategija zaštite od nasilja u obitelji, za razdoblje od 2011. do 2016. godine objavit će se u »Narodnim novinama«.